

Evaluering av musikkutstyringsordningen

Rapport 2015 - 05

Proba-rapport nr. 2015-05, Prosjekt nr. 15008

ISSN: 1891-8093

AUG/EW/TT, 26.6.2015

--

Offentlig

--

Evaluering av musikkutstysordningen

Utarbeidet for Kulturdepartementet

Forord

Proba samfunnsanalyse har på oppdrag fra Kulturdepartementet evaluert Musikkutstysordningen. Vi vil gjerne takke alle som har stilt opp til intervju. Vi vil spesielt takke administrasjonen i MUO for åpenhet og rask og velvillig oversendelse av ulike typer dokumentasjon.

Evalueringen er utført av Audun Gleinsvik (prosjektleder), Johannes Raustøl (sluttet i Proba 1.5.2015), Elise Wedde og Trude Thorbjørnsrud (kvalitetssikrer).

Oslo 26.6.2015

Innhold:

SAMMENDRAG OG KONKLUSJONER.....	4
1. INNLEDNING.....	9
1.1 Om MUO.....	9
1.2 Evalueringen.....	9
1.3 Metodikk.....	10
1.4 Om musikkfeltet.....	12
1.4.1 Aktører.....	12
1.4.2 Organisering.....	12
1.4.3 Tilskuddsordninger.....	13
1.4.4 Kulturutredningen om støtte til musikk.....	15
2 OM MUSIKKUTSTYRSORDNINGEN (MUO).....	17
2.1 Bakgrunn for opprettelsen.....	17
2.2 MUOs første år.....	18
2.3 Musikkutstysordningen i dag.....	18
3 INFORMASJONGRUNNLAG FOR VURDERING.....	33
3.1 Intervjuene.....	33
3.1.1 Hovedinntrykk.....	33
3.1.2 Riktig å prioritere utstyr og lokaler for øving- og framføring?.....	33
3.1.3 Dagens forvaltning.....	35
3.1.4 Ville tiltakene blitt gjennomført uansett?.....	36
3.1.5 Sjangerfordeling.....	37
3.1.6 Utvidelse til alle sjangre.....	37
3.1.7 Fremtidig forvaltning.....	40
3.2 MUOs brukerundersøkelse.....	42
3.3 Sammenligning med andre ordninger.....	44
3.4 Sammenligning med Sverige og Danmark.....	49
4 DRØFTING.....	51
4.1 Interne retningslinjer for forvaltningen.....	51
4.2 Relevans.....	52
4.3 Addisjonalitet og lekkasje.....	52
4.4 Effektivitet.....	54
4.5 Fordeling på sjangre.....	55
4.6 Forvaltes MUO godt?.....	56
4.7 Bør MUO utvides til å omfatte alle sjangre?.....	57
4.8 Plassering av forvaltningen.....	57
KILDER.....	61
VEDLEGG 1: KOSTNADSSAMMENLIGNING.....	62
VEDLEGG 2: OVERSIKT OVER INFORMANTER.....	63

Sammendrag og konklusjoner

Resymé

Vi og de aller fleste aktørene vi har intervjuet mener at Musikkutstysrordningen (MUO) oppfyller sitt mål og forvaltes godt. Også brukerne er svært positive til forvaltningen. Det er behov for å utvide ordningen til sjangre som ikke dekkes i dag, men aktørene mener dette må følges opp av økte rammer. Nesten alle organisasjonene for brukerne av MUO foretrekker at MUO fortsetter som en selvstendig organisasjon. Alternativet er å legge ordningen under Norsk musikkråd. Vi anbefaler at MUO videreføres som selvstendig organisasjon også etter utvidelse til alle sjangre.

Bakgrunn

MUO finansieres fra og med 2015 med tippemidler. Inntil 2015, fikk MUO mesteparten av sine inntekter som tilskudd fra post 74 på Kulturdepartementets budsjett. Tilskuddet ble forvaltet av Kulturrådet.

Bevilgningene til MOU ble redusert i 2015.

Bakgrunnen for evalueringen er følgende omtale av Musikkutstysrordningen i Stortingets Innst. 14 S (2014 – 2015):

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, er bekymret over utviklingen i Musikkutstysrordningen (MUO). Flertallet registrerer at kontantbeholdningen i MUO har økt mer enn behovet for fri likviditet tilsier.. (..). Flertallet anbefaler at MUO evalueres og i den forbindelse sammenliknes med lignende tilskuddsordninger på feltet.

Problemstilling

I oppdragsbeskrivelsen nevnes følgende problemstillinger:

- Har administrasjonen av ordningen vært god og målrettet, jf. ordningens mandat?
- Ivaretar fordelingen av midlene alle relevante sjangre i tilstrekkelig grad?
- Er det hensiktsmessig at oppgavene videreføres i Musikkutstysrordningen eller kan de løses bedre på andre måter?

På oppstartsmøtet sa oppdragsgiver at de også ønsket en vurdering av om det kan være hensiktsmessig å utvide MUOs mandat til å omfatte alle sjangre.

Videre har vi også vurdert bakgrunnen og utsiktene for MUOs finansielle stilling, jf. ovenstående sitat fra Stortingets Innst. 14 S (2014 – 2015).

Metode

Evalueringen er for en stor del basert på intervjuer med MUO (styre, tildelingsutvalg og administrasjon), ulike organisasjoner i musikklivet samt Kulturrådet og enkelte aktører i Sverige og Danmark.

Videre har vi laget en sammenligning av MUO med lignende ordninger.

Vi har også fått tilgang til en brukerundersøkelse som MUO har gjennomført og studert en rekke ulike dokumenter, herunder utvalgte søknader til MUO med tilhørende vedtak.

Konklusjoner og tilrådinger

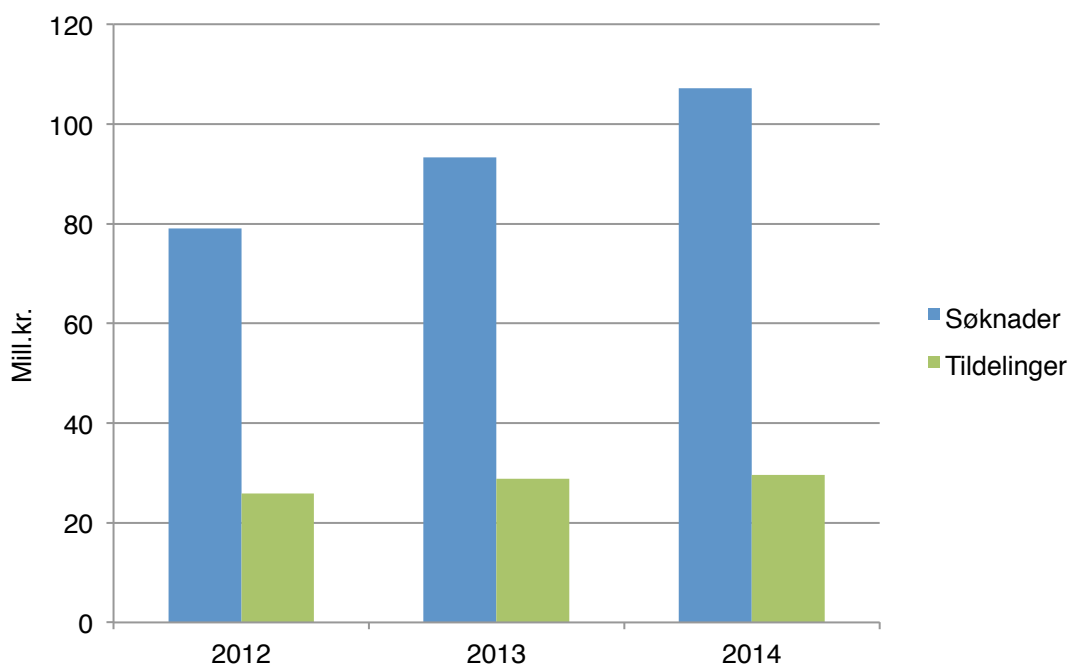
Mål, omfang og effektivitet

Målet med MUO er ifølge vedtektene å

sikre tilgang til øvingslokaler over hele landet og gode tekniske vilkår for fremføring av rytmisk musikk.

I 2014 ga MUO 29,6 mill.kr. i tilskudd til lokaler, utstyr og akustiske tiltak for innøving og framføring av rytmisk musikk. Samlet søknadssum økte raskere enn de samlede tildelingene fra 2012-14. I 2012 var det ekstraordinære tildelinger i forbindelse med avikling av ordningen med bruksrett. Disse tildelingene kommer i tillegg til tallene i figuren.

Figur 1: Søknader og ordinære tildelinger 2012-14. Mill. kr.

Kilde: Årsmeldinger fra Musikkutstyrsordningen

MUO definerer "aktivitet" i form av øvelser og konserter som mål for virksomheten. Intervjuene tyder på at det er nærmest allmenn enighet om at MUOs virksomhet genererer mye aktivitet. Det har til dels sammenheng at støtte fra ordningen innebærer krav egenandel, og at tilskuddet ofte utløser annen finansiering. MUO får ros fra de fleste informantene for å ha god kunnskap om eksisterende behov og hva som kreves for å dekke disse behovene.

Vi mener likevel at MUO bør se på mulighetene for å stramme inn vurdering av addisjonalt (dvs. om tiltak som støttes ville blitt gjennomført uansett), særlig i forbindelse med tilskudd til kommersielle virksomheter som tar ut utbytte. Tilskudd til slike virksomheter utgjør imidlertid en beskjeden del av MUOs tilskudd.

MUO har en arbeidsform som inkluderer dialog med søkere og tilskuddsmottakere. I tillegg driver MUO opplæringsvirksomhet. Denne arbeidsformen medfører høyere kostnader sammenlignet med om MUO hadde valgt å bare si ja eller nei til søknader. Ingen av de vi har intervjuet mener at MUO bør endre arbeidsform selv om det kunne gitt ganske betydelige kostnadsreduksjoner.

Brukerne – også de som har fått avslag på søknad om støtte - er overveiende positive til MUOs forvaltning. Antall klager på MUOs vedtak utgjør om lag en prosent av søknadene. De aller fleste av aktørene i musikkmiljøet gir meget positive karakteristikk av MUOs arbeid.

MUO krever at de som mottar tilskudd skal innhente minst tre pristilbud hvis de skal gjøre innkjøp på over kr. 100 000. Enkelte aktører synes dette blir tungvint, men vi mener dette kravet trolig bidrar til å redusere prisene på kjøpene. MUO får tilbakeført om lag 2,5 mill.kr. eller 8-10 prosent av tilskuddene, per år fordi tiltak som støttes blir billigere enn budsjettet.

MUOs forvaltning framstår som ryddig og transparent. MUO er ikke underlagt reglene for tilskuddsforvaltere i statens økonomireglement. Vi har likevel vurdert MUO ut fra disse kravene og mener at forvaltningen oppfyller kravene.

Sammenligning med andre fond

Vi har sammenlignet MUO med "Rom for kunst" som forvaltes av Kulturrådet. Selv om Rom for kunst ikke har tilsvarende dialog med brukerne og heller ikke driver med kompetanseoppbygging, ser det ikke ut at MUOs forvaltning (per søknad eller tildeling) er klart dyrere enn Rom for kunst. Ettersom det er betydelige forskjeller mål, i kriterier, beslutningsgrunnlag, m.v., ser vi ikke stor verdi av en ren sammenligning av forvaltningskostnadene i de to ordningene.

MUOs likviditet

MUO har store midler i form av bankinnskudd. Disse midlene reflekterer summen av tilskuddsgjeld og egenkapital. Tilskuddsgjelden er vedtatte tilskudd som ikke er kommet til utbetaling. MUO mener de må holde likvide midler for å dekke disse forpliktelsene. Hvis tilskuddsgjelden skal reduseres, må MUO enten nedskalere virksomheten generelt eller være restriktive med å gi tilskudd til tiltak med lang gjennomføringstid. Vi kan ikke se at en omlegging til bare "raske tiltak" kan bedre måloppnåelsen. MUOs egenkapital er i hovedsak en arv fra forløpernes virksomhet (Musikkverkstedordningen og NorgesNettet) og fra perioden da MUO eide utstyret de finansierte. Egenkapitalen kunne imidlertid vært bygget ned raskere. Nå har styret fattet vedtak om bruk av mesteparten av egenkapitalen til to prosjekter: Fagutvikling (i bransjen) og Lydvett (tiltak for å redusere hørselsskader). I tillegg vil det i 2015 og -16 gis mer i ordinære tilskudd enn det som kommer inn fra tippemidlene. Etter at disse tiltakene er

gjennomført vil MUO ha en egenkapital som de mener er nødvendig for å sikre at de kan forskuttere driftsutgifter.

Fordeling på sjangre og eventuell utvidelse til andre sjangre

Ingen av de organisasjonene vi har snakket med har oppfattet at det er misnøye med fordelingen av MUOs tilskudd, verken når det gjelder sjangre, øving/framføring eller geografi. Vi oppfatter også forholdet mellom sjangrene, særlig innenfor området rytmisk musikk, som svært lite motsetningsfylt. Det er sterk støtte for å arbeide sjangeroverskridende og sjangernøytralt.

MUOs mandat omfatter rytmisk musikk. Blant andre kor, korps og klassisk musikk faller utenfor denne kategorien. Også utøvere fra disse sjangrene kan bruke lokaler og utstyr finansiert av MUO, men ofte har utøvere fra disse sjangrene andre behov enn utøvere i rytmisk musikk. Kommunene skal stille lokaler til rådighet for øvelser i kor og korps, men ofte er disse lokalene ikke egnet for slike øvelser. Alle vi har intervjuet ønsker en musikkutstysordning for alle sjangre, og de aller fleste foretrekker at dette skjer gjennom en utvidelse av MUO. Men de aller fleste mener også at en eventuell utvidelse må understøttes av økte økonomiske rammer. Vi mener også at det er et stort udekket behov for lokaler for kor, korps og klassisk musikk og mener det er en fordel at tilskudd til slike lokaler kanaliseres gjennom en sjangerovergripende ordning som MUO.

Plassering av ansvaret for forvaltningen av MUO

MUO er en selvstendig organisasjon. Medlemsorganisasjonene som representerer brukerne av MUO utgjør generalforsamlingen. Vi har spurt de ulike aktørene om de mener det kan være fornuftig å overføre hele eller deler av ansvaret til Norsk musikkråd eller Kulturrådet og også om de regionale kompetansesentrene kunne fått en rolle i forvaltningen.

Kulturrådet støtter aktivitet blant profesjonelle kunstnere. De tar gjerne på seg å forvalte støtte til musikkutstyr og -lokaler for profesjonelle musikere. Kulturrådet har et stort forvaltningsmiljø.

Musikkrådet arbeider overfor frivillig sektor. De har (sammen med MUO og Standard Norge) arbeidet med utforming av en standard for krav til musikkrom, de forvalter andre støtteordninger og har et nettverk av fylkesavdelinger. Musikkrådet tar gjerne på seg ansvaret for å forvalte musikkutstysordningen.

Norges Musikkorps Forbund mener tilskudd til lokaler for korps kan kanaliseres gjennom en utvidelse av Instrumentfondet, som forbundet forvalter, men de mener også at MUO kan forvalte tilskudd for musikkutstyr for korps.

Ingen av de andre aktørene vi har intervjuet ønsker å flytte ansvaret for forvaltningen av Musikkutstysordningen. Vi oppfatter at de fleste begrunner dette med at de ikke ønsker å risikere å endre på noe som fungerer meget godt. Andre mener at Musikkrådet ikke har fungert som den samlende kraft de ønsker å være. Blant annet er organisasjonene hvor de fleste kor og korps er medlemmer ikke med i musikkrådet.

Mesteparten av de tiltakene MUO finansierer benyttes både av profesjonelle og frivillige og av utøvere fra flere sjangre. Vi mener derfor at det er en fordel om støtten til utstyr og lokaler holdes samlet. Hvis MUOs mandat skal utvides til nye sjangre, må organisasjonens kompetanse og nettverk bygges ut. Musikkrådet har for en stor del denne kompetansen og dette nettverket. Men vi mener at en flytting av MUO vil innebære en unødig stor risiko for at en velfungerende enhet blir svekket. Vi mener derfor at MUO bør beholdes som en selvstendig organisasjon. Vi tror at et tettere samarbeid mellom MUO og musikkrådet, og da kanskje primært fylkesavdelingene, vil kunne være fruktbart hvis MUOs mandat utvides bl.a. til kor og korps.

1. Innledning

Vi vil innledningsvis skissere hovedtrekk ved Musikkutstysrordningen (MUO) og evalueringoppdraget som denne rapporten dokumenterer.

1.1 Om MUO

MUO er en tilskuddsordning finansiert med tippemidler. Inntil 2015, fikk MUO mesteparten av sine inntekter som tilskudd fra post 74 på Kulturdepartementets budsjett. Tilskuddet ble forvaltet av Kulturrådet.

I vedtektene for MUO heter det:

Formålet med ordningen er å sikre tilgang til øvingslokaler over hele landet og gode tekniske vilkår for fremføring av rytmisk musikk.

Musikkutstysrordningen skal administrere offentlige tilskudd til utstyr for spillesteder, klubber, arrangører, øvingsfelleskap samt til utvikling, tilrettelegging og bygging av øvings- og fremføringslokaler innenfor det rytmiske musikkfeltet.

Det rytmiske musikkfeltet omfatter populærmusikk, jazz, folkemusikk og verdensmusikk.

MUO er en allmenntilgjengelig organisasjon. Generalforsamlingen består av representanter for medlemsorganisasjoner for brukere av ordningen.

Ordningen beskrives nærmere i kapittel 2.

1.2 Evalueringen

Bakgrunnen for evalueringen er følgende omtale av Musikkutstysrordningen i Stortingets Innst. 14 S (2014 – 2015):

Komiteens flertall, medlemmene fra Høyre og Fremskrittspartiet, er bekymret over utviklingen i Musikkutstysrordningen (MUO). Flertallet registrerer at kontantbeholdningen i MUO har økt mer enn behovet for fri likviditet tilsier..(..). Flertallet anbefaler at MUO evalueres og i den forbindelse sammenliknes med lignende tilskuddsordninger på feltet.

Prosjektet har følgende problemstillinger:

- Har administrasjonen av ordningen vært god og målrettet, jf. ordningens mandat?
- Ivaretar fordelingen av midlene alle relevante sjangre i tilstrekkelig grad?
- Er det hensiktsmessig at oppgavene videreføres i Musikkutstysrordningen eller kan de løses bedre på andre måter?
- Bør MUOs mandat utvides til alle sjangre?

Videre har vi også vurdert bakgrunnen og utsiktene for MUOs finansielle stilling, jf. ovenstående sitat fra Stortingets Innst. 14 S (2014 – 2015).

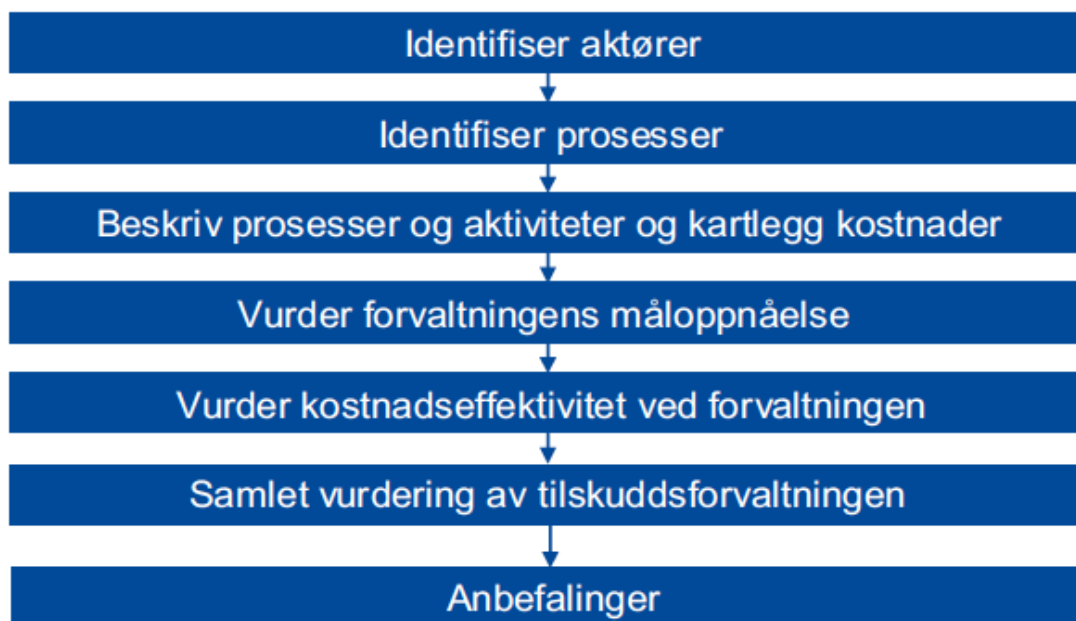
Oppdragsbeskrivelsen omfatter ikke spørsmål om virkningene av MUOs virksomhet. Vi har likevel valgt å dekke temaet i intervjuene og drøftingen. Dette har sammenheng med at vurdering av effekter er nyttig som utgangspunkt for vurdering av kvaliteten på forvaltningen.

1.3 Metodikk

Evalueringen bygger på veileder for "Evaluering av statlige tilskuddsordninger". Mandatet for prosjektet omfatter imidlertid ikke alle aspekter ved ordningen. Bl.a. inneholder ikke oppdraget spørsmål om effekter av ordningen.

Identifikasjon av aktører, prosesser og kartlegging av kostnader er omtalt i kapittel 2. Vurderingen av måloppnåelse og kostnadseffektivitet er basert på informasjon innhentet gjennom intervjuer med sentrale brukere og andre interessenter, resultater fra MUOs brukerundersøkelse og en sammenligning med andre ordninger. I kapittel 4 drøfter vi relevans og effektivitet.

Tabell 1-1: Faksimile fra SSØ¹ (2007) "Evaluering av statlige tilskuddsordninger"

Evalueringen er i hovedsak basert på intervjuer og dokumentstudier. I tillegg har vi, i samsvar med krav i oppdragsbeskrivelsen, sammenlignet MUO med

¹ Har senere skiftet navn til Direktoratet for økonomiforvaltning (DFØ)

² Disse omtales ofte som MUOs "eierorganisasjoner". Dette er misvisende; MUO har ikke eiere. Men uttrykket må ses som en språklig snarvei, og i og med at de utgjør MUOs generalforsamling, fyller de en rolle som eiere har i selskaper.

³ Eksempel på en utøver i denne sjangeren er Arne Nordheim. Elektronika defineres enten som en egen

lignende tilskuddsordninger på feltet. I tillegg har vi sammenlignet MUO med svenske og danske støtteordninger i avsnitt 3.4.

Intervjuer

Vi har intervjuet representanter for

- MUOs administrasjon, styre og fordelingsutvalg
- Organisasjonene som sitter i generalforsamlingen til MUO²
- Regionale kompetansesentre for musikk
- Organisasjoner for sjangre som er utenfor MUOs mandat
- Norsk musikkråd (NMR)
- Kulturrådet
- Relevante institusjoner i Sverige og Danmark

Formen på intervjuene har variert. Noen av intervjuene er gjennomført individuelt, andre er gruppeintervjuer. Noen har vært gjennomført ansikt til ansikt, mens andre har vært telefonintervjuer.

De som er blitt sitert, har fått sitatene tilsendt. Vi har tatt hensyn til forslag til endringer.

I vedlegg 1 er det en oversikt over informantene.

Dokumenter

I teksten er det henvisninger til ulike dokumenter som er brukt. I hovedsak kan dokumentene deles inn i:

- Dokumenter fra Storting og regjering samt tildelingsbrev fra Kulturrådet
- Løken-utvalgets utredning som la et kunnskapsmessig grunnlag for etablering av MUO
- MUOs vedtekter, strategi, årsrapporter med regnskap samt regler og retningslinjer for tilskudd
- Utvalgte søknader om tilskudd fra MUO samt MUOs svar
- Dokumenter som beskriver tilskuddsordninger vi har sammenlignet med

Vi har også brukt nettsidene til en del av institusjonene vi har intervjuet og til relevante institusjoner i Sverige og Danmark.

Opplistingen over er ikke komplett.

---

² Disse omtales ofte som MUOs "eierorganisasjoner". Dette er misvisende; MUO har ikke eiere. Men uttrykket må ses som en språklig snarvei, og i og med at de utgjør MUOs generalforsamling, fyller de en rolle som eiere har i selskaper.

1.4 Om musikkfeltet

1.4.1 Aktører

Hvis man begrenser innøving og framføring av musikk, kan man dele aktørene inn i:

- Musikere
- Arrangører

I begge grupper finner man både amatører/frivillige og profesjonelle. Både frivillige og profesjonelle kan arrangere konserter med profesjonelle musikere. Det er sjelden at profesjonelle arrangører har konserter med ikke-profesjonelle musikere.

Blant arrangørene finner man noen med faste scener (for eksempel bluesklubber og store konsertarenaer som Grieghallen), festivaler og arrangører som bruker flere spillesteder enten for turnéer eller enkeltstående konserter.

Innøving av musikk kan skje i lokaler som leies hos kommersielle aktører, i kulturhus eller andre kommunale øvingslokaler, på skoler eller i øvingsrom innredet av uformelle øvingsfelleskap.

Vanlige sjangerbetegnelser er:

- Rock og annen populærmusikk
- Verdensmusikk
- Folkemusikk
- Jazz
- Kor
- Korps
- Klassisk
- Ny musikk³

Innenfor de ulike sjangrene, og da særlig den første, finnes det en rekke underkategorier. Sjangrene er ikke klart avgrenset.

1.4.2 Organisering

Her vil vi kort presentere hovedtrekkene i hvordan aktørene i musikkfeltet er organisert og hvilke tilskuddsordninger som finnes. Vi mener dette har implikasjoner for alternativer man kan se til videreføring og utvidelse av MUOs mandat.

Mange musikere i Norge er medlemmer i sjangerspesifikke organisasjoner, for eksempel for kor, jazz eller folkemusikk. Innenfor en del av sjangrene finnes det flere landsdekkende organisasjoner. Blant annet finnes det tre organisasjoner for kor (Norges Korforbund, Norsk Sangerforbund og Norges barne- og ungdomskor).

---

³ Eksempel på en utøver i denne sjangeren er Arne Nordheim. Elektronika defineres enten som en egen sjanger eller som en del av rock og annen populærmusikk

Mange av de som har inntekter fra å utøve musikk, enten dette er som fast ansatte eller frilansere, er også medlem av fagorganisasjoner.

De fleste av de sjangerspesifikke organisasjonene er også medlemmer av NMR. Dette er en organisasjon som i hovedsak støtter opp under de frivillige (dvs. de ikke-profesjonelle) utøverne. NMR forvalter tilskuddsordninger, driver opplæring og interessepolitisk arbeid.

Også Kulturrådet forvalter tilskuddsordninger. Kulturrådet understøtter i all hovedsak profesjonelle musikere og profesjonelle utøvere innen andre kunstformer.

NMR og flere av de sjangerspesifikke organisasjonene har også fylkesvise eller regionale avdelinger. I tillegg finnes det regionale paraplyer som dekker enkelte, men ikke alle sjangre (for eksempel Rytmaskompetansenettverk i Nord (RYK) og Brak (alle sjangre for Hordaland og Sogn og Fjordane). De regionale aktørene finansieres helt eller delvis lokalt, og verken mandat, arbeidsform, eller lignende er standardisert gjennom landsomfattende prosesser, men er resultat av prosesser i de ulike områdene.

1.4.3 Tilskuddsordninger

Det finnes en rekke tilskuddsordninger for musikk. Man kan dele dem i seks:

- Tilskudd direkte fra Kulturdepartementet
- Tilskudd forvaltet av Kulturrådet (Norsk kulturfond)
- Tilskudd forvaltet av musikkorganisasjoner
- Lokale/regionale ordninger
- Private finansieringskilder, f.eks. legater og stipender
- Tilskudd forvaltet av fylkeskommunene

Kulturdepartementet gir direkte tilskudd til noen store prosjekter, institusjoner og organisasjoner. I tillegg er tilskudd forvaltet av Kulturrådet og musikkorganisasjoner finansiert over Kulturdepartementets budsjett, enkelte med tippemidler. Departementet forvalter ingen ordninger som tildeles etter søknad. Blant tilskuddene som tildeles over departementets budsjett er støtte til ensembler/institusjoner (Det Norske kammerorkester, Det Norske Solistkor, m.fl.), festivaler (Molde jazzfestival og Oslo World Music Festival), noen utdanningsinstitusjoner og organisasjoner (herunder Norsk jazzforum og NMR) samt Riksscenen og noen andre scener.

Kulturrådet forvalter en rekke tilskuddsordninger innenfor Norsk kulturfond. Blant disse ordningene er det noen som kan brukes av kunstnere som lager eller utøver musikk. Enkelte av ordningene dekker både musikk og andre kunstformer. Norsk kulturfond presenterer sin virksomhet på følgende måte⁴:

---

⁴ Jf. <http://www.kulturradet.no/norsk-kulturfond/om-norsk-kulturfond>

Norsk kulturfond skal styrke samtidens kunst- og kulturuttrykk, bevare, dokumentere og formidle kulturarv og gjøre kunst og kultur tilgjengelig for flest mulig.

- *Kulturfondet skal stimulere den frie delen av kunst- og kulturlivet og bedre vilkårene for kunstnerisk produksjon og formidling.*
- *Kulturfondet gir i første rekke tilskudd til enkelttiltak og til forsøksvirksomhet på kunst- og kulturområdet. Prioritering av tiltakene skjer ut fra kunst- og kulturfaglig skjønn og de økonomiske rammene for Kulturfondet.*

Selv om det ikke er uttrykt eksplisitt i målene verken for Kulturrådet eller Norsk Kulturfond, retter tilskuddsordningene seg inn mot profesjonelle kunstnere og ikke frivillige. Men dette forhindrer ikke at søkerne kan tilhøre frivillig sektor. For eksempel kan frivillige som lager arrangementer med profesjonelle musikere få støtte.

Aktører på musikkfeltet kan få støtte fra Kulturrådet bl.a. til

- Markedsføring musikkutgivelser
- Musikkensembler (to ordninger, herunder egen ordning for Kor og vokalensembler)
- Prosjektstøtte barne- og ungdomskultur (i hovedsak til prosjekter hvor unge samarbeider med eller ledes av profesjonelle)
- Musikkfestivaler
- Musikerordningen - konsertproduksjon og turnévirkosomhet
- Andre musikktiltak – prosjektstøtte
- Fonograminnspillinger
- Publiseringstøtte
- Rom for kunst (ikke bare musikk; alle kunstformer)
- Bestillingsverk
- Kirkemusikk
- Norsk musikk i audiovisuelle produksjoner

Det er også andre ordninger som kan brukes både av musikere og andre kunstnere, herunder stipender. Kulturdepartementet gir på musikkområdet midler til tilskuddsordninger som forvaltes av følgende organisasjoner:

- Rådet for folkemusikk og folkedans
- Norges Korforbund (aktivitetsmidler)
- Norges Musikkorps Forbund (Instrumentfondet)
- NMR (Frifond og tilskudd til landsdekkende musikkorganisasjoner)
- Musikkutstørsordningen

Følgende tre organisasjoner bruker tilskudd de får fra Kulturdepartementet⁵ til å gi tilskudd til virksomhet innenfor sine sjangre:

- Folkorg (Norsk folkemusikkfond)

---

⁵ Inntil 2015 ble tilskudd til disse organisasjonene kanalisert gjennom Norsk musikkråd

- Norsk jazzforum
- Norske konsertarrangører (tidl. Norsk Rockforbund)

Tilskudd til kulturbygg er en desentralisert ordning som forvaltes av fylkeskommunene. Tilskuddene finansieres av overskudd fra tippemidlene og skal bidra til egnede lokaler, bygninger og utearenaer som gir rom for ulik kulturell virksomhet. Fylkene mottar midler etter en fast fordelingsnøkkel. Tilskudd kan gis til kulturhus, flerbrukslokaler eller spesiallokaler for kunst og kultur, som bibliotek, bygg for museum eller andre kulturverntiltak, scenekunstlokaler, konsertsal eller formidlingslokaler for billedkunst.⁶

1.4.4 Kulturutredningen om støtte til musikk

I følge Kulturutredningen 2014 (NOU 2013:4) har den statlige kulturpolitikken etter 2005 har vært preget av at mye av økningene i bevilgningene har gått til å styrke de store kulturinstitusjonene. Perioden etter 2005 beskrives som:

(...) en tid for kulturpolitiske investeringer i storslåtte bygg og scener. Det har vært en tid for oppbygging og styrking av organisasjoner og institusjoner.

Samtidig påpekes det at:

Satsingen på frivillighet og den rytmiske musikken skiller seg ut som nyskaping, men kanskje først og fremst på grunn av omfanget av ressursene som er satt inn på disse formålene.

Utvalget til tok orde for at kulturpolitikken i tiden etter 2014 måtte legge opp til et lokalt kulturløft, sette kunstproduksjon og publikum i sentrum, satse på kunnskap og kvalitet og fremme kulturelt medlemskap. Videre burde det ifølge utvalget legges til rette for en bærekraftig kunstnerpolitikk og den må stimulere til en utvidelse av kulturlivets finansieringsgrunnlag.

Det er ikke uten videre opplagt hvordan MUO passer inn i denne strategien, men i drøftingen av tiltak på musikkfeltet står det at:

En stor del av økningen i bevilgninger på musikkområdet har gått til oppbyggingen av det rytmiske musikkfeltet. Denne oppbyggingen har fulgt to spor: Det ene har dreid seg om å stimulere det ikke-institusjonelle musikklivet som befinner seg i grenselandet mellom markedet, frivillighet og det offentlige. Dette illustreres blant annet ved ulike støtteordninger som forvaltes av Norsk kulturråd. Det andre sporet kan kalles en institusjonalisering av den rytmiske musikken. Eksempler på dette er etableringen av kompetansesentre for rytmisk musikk, styrkingen av de sjangerspesifikke interesseorganisasjonene og etableringen av nasjonale scener for de ulike sjangrene.

---

⁶ <https://www.altinn.no/no/Starte-og-drive-bedrift/Stotteordning-ny/Stotteordninger/Desentralisert-ordning-for-tilskudd-til-kulturbygg/>

Utvalget mener satsingen på rytmisk musikk etter 2005 er et viktig og riktig politisk grep som har bidratt til å styrke mangfoldet av uttrykksformer i musikklivet. Samtidig stiller utvalget spørsmål ved om deler av støtten som har gått til en institusjonalisering av det rytmiske feltet, har tjent sin hensikt.

I det første av disse to avsnittene, må MUO ses som et eksempel på støtte til det ikke-institusjonelle musikklivet, på linje med støtte fra Norsk Kulturråd. Utvalgets anbefaling er at ressursinnsatsen ovenfor det rytmiske musikkfeltet bør vris mot støtteordninger som går til det ikke-institusjonelle musikklivet. En større andel av bevilgningene til det rytmiske musikkfeltet bør, ifølge utvalget, kanaliseres til støtteordningene i Norsk kulturfond.

Utvalgets kritiske spørsmål i det andre avsnittet er ikke rettet mot MUO, men mot støtte til organisasjoner og andre institusjoner.

Vi ser ikke at utvalgets anbefalinger har klare implikasjoner for MUO som institusjon eller tilskuddsordning.

2 Om Musikkutstysordningen (MUO)

2.1 Bakgrunn for opprettelsen

MUO ble opprettet i 2009 ved en sammenslåing av Musikkverkstedordningen (MVO) og NorgesNettet i tråd med stortingsmelding 21 (2007 – 2008) *Samspill – et løft for rytmisk musikk* og Stortingets behandling av denne.

Musikkverkstedordningen hadde mye til felles med MUO. Stortingsmelding 21 inneholder bl.a. følgende beskrivelse:

Formålet med ordningen er å støtte virksomheter som styrker og videreutvikler aktivitet, utøvelse og kvalitet innenfor de nevnte sjangrene.

..

De fleste av midlene som fordeles gjennom Musikkverkstedordningen gis til utstyr i øvings- og fremføringslokaler, til opplæring og kortere kurs, til bygningsmessig tilrettelegging og til ikke-personlige instrumenter. Hovedmålgruppen er ikke-kommersielle og ikke-profesjonelle aktiviteter/miljøer innenfor rytmisk musikk.

Til forskjell fra MVO, gir MUO ikke støtte til opplæring og kurs, men de gjennomfører selv slike tiltak.

NorgesNettet var en utleieordning for sceneutstyr for rytmisk musikk. Ordningen hadde ved etableringen av MUO 25 tilknyttede profesjonelle spillesteder.

NorgesNettet var en selvstendig organisasjon, mens Musikkverkstedordningen ble forvaltet av NMR.

Det såkalte Løken-utvalget⁷ var en viktig premissleverandør for etableringen av MUO. Generelt fant utvalget at det var svært mange tilskudd med gjennomsnittlig lav utbetaling på kulturfeltet, og at flere av disse ordningene med fordel kunne slås sammen.

I St.meld. nr. 21 ble det foreslått «å opprette en egen arrangørordning, hvor alle elementene i ordningen er ment å styrke arrangørene og derigjennom utøverne. Det ble foreslått å samle en del mindre ordninger som ble forvaltet av de ulike interesseorganisasjonene.

I stortingsmeldingen ble det foreslått å innlemme Norgesnettet og Musikkverkstedordningen i arrangørordningen for å sørge for at godt utstyr "står tilgjengelig for helårsarrangører og utøvere". Videre ble det foreslått å innlemme festivalstøtten i arrangørordningen. MVO og Norgesnettet ble ikke tatt inn i arrangørordningen, men slått sammen og ble MUO.

---

⁷ Et utvalg oppnevnt av Kultur- og kirke departementet for å gjennomgå tildeling av statstilskudd til kulturformål. Endelig rapport fra Løken-utvalget (2008) og delrapporten om rytmisk musikk (2008) ligger som delutredninger for St.meld. 21 (2007-08)

I 2008 hadde Norgesnett et budsjett på 12 millioner, og MVO et budsjett på 8 millioner. I tillegg ble det hentet rundt 10 millioner fra Norsk tipping til opprettelsen av den nye MUO (Løken-utvalget delrapport).

2.2 MUOs første år

MVO og NorgesNettet hadde formelt eierskap til utstyret de finansierte. MUO overtok dette eierskapet. I 2011 vedtok styret i MUO å gi utstyret til aktørene som brukte utstyret, og i løpet av 2012 ble eierskapet overført. En viktig grunn til avvikling av eierskapet var at det var ressurskrevende for MUO å holde oversikt over utstyret og å vedlikeholde det.

Avvikling av MUOs eierskap falt i tid sammen med nedbemanning og omstilling av virksomheten. Antall årsverk i MUO ble redusert fra 7,3 i 2010 til 4 i 2012 (jf. noter til årsregnskapene).

2.3 Musikkutstysordningen i dag

Formål

På nettsidene til MUO beskrives tilskuddets formål som følger:

“Vårt formål er å sikre tilgang til gode øvingslokaler over hele landet, og gode tekniske vilkår for framføring av rytmisk musikk.”⁸

Organisering

MUO er registrert som forening. Generalforsamlingen er musikkutstysordningens øverste organ. Generalforsamlingen møtes annethvert år består, og består av følgende organisasjoner innenfor den rytmiske delene av musikkbransjen:

- AKKS Norge
- Artistorganisasjonen GRAMART
- bandORG
- Musikernes fellesorganisasjon (MFO)
- Norsk Jazzforum
- Norske Konsertarrangører
- NOTAM – Norsk senter for teknologi i musikk og kunst
- nyMusikk
- Office for Transnational Arts production (TRAP)
- FolkOrg – Organisasjon for folkemusikk og folkedans
- Samspill – International Music Network

MUO har et styre bestående av fem faste medlemmer (hvorav en leder) og en varerepresentant. Styremedlemmene har tilknytning til musikklivet..⁹

---

⁸ <http://www.musikkutstysordningen.no/om-oss-2/organisasjonen/>

Administrasjonen består i dag av fire ansatte og en prosjektmedarbeider. Administrasjonen er førsteinstans for saksbehandling og tildeling av midler, og har også ansvar for kurs-, kompetanseutvikling og informasjonsansvar.

Videre har MUO et fordelingsutvalg med fem medlemmer og tre vararepresentanter. Fordelingsutvalget gjør vedtak om tildeling på grunnlag av administrasjonens innstilling. Medlemmene har bakgrunn fra kulturlivet, men ikke alle er tilknyttet musikkfeltet. Daglig leder i MUO har opplyst at ved sammensetning av utvalget legges det vekt på bl.a. geografisk spredning samt på å sikre at noen i utvalget har teknisk innsikt på MUOs arbeidsområde. Videre legger de vekt på at det skal være kjønnsbalanse.

Både medlemmene i Styret og Fordelingsutvalget velges for to år av gangen.

Aktører

Mange aktører er involvert i musikkutstyrsordningen. Aktørkartet fremstilt i Figur 2-1 viser de fire aktørleddene i en tilskuddsordning; tilskuddsgiver, tilskuddsforvalter, tilskuddsmottaker og brukere.

Kulturdepartementet er tilskuddsgiver. Tidligere gikk midlene via Kulturrådet, men dette er endret fra og med 2015 ved at midlene er overført til tippenøkkelen over statsbudsjettet (vi kommer mer inn på dette senere). Kulturdepartementet sin rolle er å angi størrelsen på tilskuddet, formålet med ordningen, samt gjennomføre den praktiske bevilgningen av tilskuddsmidlene over statsbudsjettet.

Forvaltningen av tilskuddsordningen er organisert i fire ledd. Dette er generalforsamlingen, styret, fordelingsutvalget og administrasjonen av ordningen.

Tilskuddsmottakerne kan grupperes i fire grupper med underaktører:

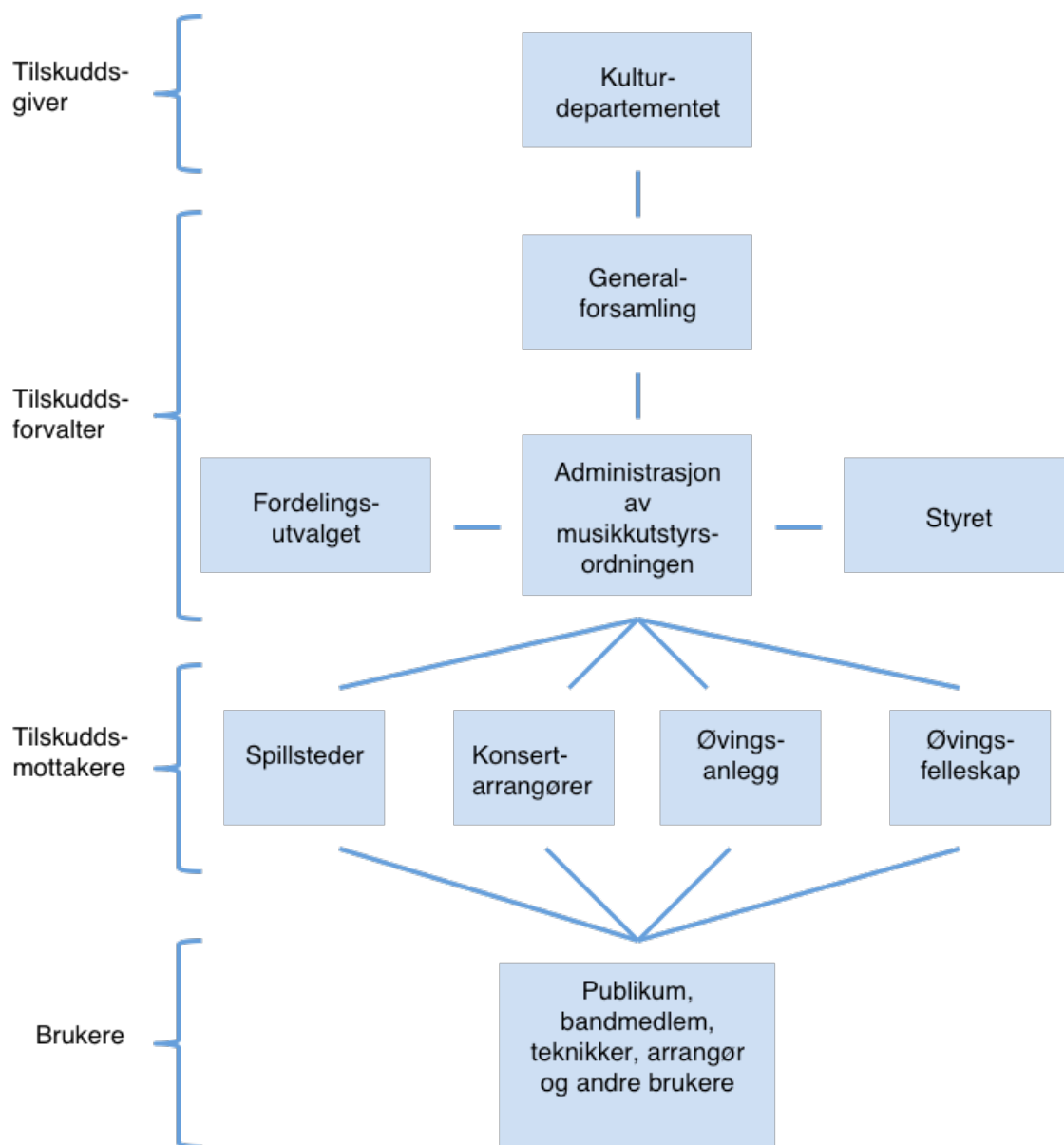
- Spillesteder - drivere av konsertarenaer som har produksjon av konserter som hovedformål
- Konsertarrangører – klubber, foreninger og andre organisasjoner som har produksjon av konserter som hovedformål
- Øvingsanlegg – virksomhet som har drift av øvingslokaler som formål
- Øvingsfelleskap - musikkverksteder, musikkklubber, bandsammenslutninger, ensembler, spellemannslag eller storband som drifter ett eller flere øvingsrom

En stor gruppe aktører kan defineres som brukere av tilskuddet. Dette gjelder blant annet teknikere, arrangører, bandmedlemmer/musikere og publikum. Det varierer i hvor stor grad aktører innen denne gruppen har nytte av tilskuddet.

---

⁹ <http://www.musikkutstyrsordningen.no/om-oss-2/organisasjonen/>

Figur 2-1: Aktører i musikkutstysordningen

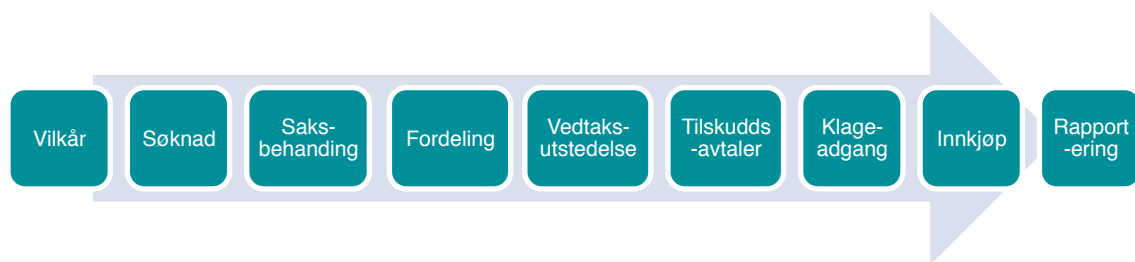

Kilde: Proba samfunnsanalyse

Søknadsprosess

Figur 2-2 viser søknadsprosessen i MUO. Det finnes veiledere og skriv til de ulike leddene. Dette ligger tilgjengelig på MUO sine nettsider eller fås ved samtaler med MUO. Nedenfor tar vi overordnet for oss de ulike delprosessene.

Figur 2-2: Søknadsprosess i MUO

Vilkår

MOU har både generelle vilkår og egne vilkår spesifisert for de fire ulike tilskuddsområdene:

- Fremføringsutstyr
- Øvingsutstyr
- Akustiske tiltak
- Øvingslokaler
  - Bygging og utbedring av øvingslokaler
  - Musikkbinge

Samtidig er det gjort en rekke avgrensninger av hva tilskuddene kan dekke.

Ethvert tiltak skal delvis egenfinansieres. Satsen er på 25 prosent for private tilskuddsmottakere og 50 prosent for kommunale.

Søknad

Det er to søknadsfrister for MUO, 1. mars og 1. september. De spesifiserte vilkårene avgjør hvilken dokumentasjon som må medfølge den enkelte søknad. Til dette har MUO laget to veiledere: "Hvordan skrive en god søknad" og "Guide til søknadsportal". Sistnevnte veileder søker igjennom den elektroniske søknadsportalen på MUO sine nettsider.

Saksbehandling

Administrasjonen i MUO gjør først en vurdering av om den enkelte søknad er komplett, om den gir tilstrekkelig informasjon og om nødvendig dokumentasjon er vedlagt. Ved behov tar administrasjonen kontakt med søker for å få avklaring eller tilleggsinformasjon. Denne kommunikasjonen kan lede til at søknaden endres ut fra en faglig vurdering, for eksempel i form av endringer i hva slags utstyr eller det søkes om.

I en del tilfeller innhentes det tekniske vurderinger av tiltak det søkes støtte til.

Videre gjør administrasjonen en vurdering av søknaden ut fra MUOs mål. I denne vurderingen gjøres det ingen prioritering opp mot andre søknader, det bare vurderes om tiltaket samsvarer godt med målene for ordningen.

"Saksbehandlingsinstruksen" gir ytterligere informasjon om rammene for saksbehandlingen.

Habilitet

Både administrasjonen og medlemmene av Fordelingsutvalget skal gjennomgå listen med søkere for å identifisere personer eller institusjoner som de har et nært forhold til. De skal informere daglig leder om det finnes slike tilfeller, og om de vurderer seg som inhabile til å behandle de aktuelle søknadene. I så fall blir sakene behandlet av andre.

Fordeling

Alle saksinnstillinger, også de som administrasjonen ikke anbefaler, sendes til Fordelingsutvalget. Alle medlemmene i utvalget får dessuten tilgang til alle søknadene. Medlemmene gjør først en selvstendig vurdering av søknadene før de sammen gjør prioriteringer ut fra

- Tiltakenes bidrag til måloppnåelse
- Fordeling på
  - Geografi
  - Øvings-/framføringslokaler
  - Sjanger

Søknadene kan ofte ikke kategoriseres ut fra hvilken sjanger det søkes støtte til.

Utover kommunikasjonen med administrasjon, styre og eierorganisasjoner forholder fordelingsutvalget seg til ”fordelingsutvalgets instruks” og ”informasjon til fordelingsutvalget”. Sistnevnte dokument oppdateres av administrasjonen i forkant av hver tilskuddsrunde.

Vedtaksutstedelse

Vedtakene sendes ut fra det elektroniske saksbehandlingsprogrammet. I de tilfeller vedtaket henviser til faglig vurdering, legges faglig vurdering ved.

Alle søkere som får avslag får en begrunnelse for avslaget. Administrasjonen gir også råd til søkere om hvordan de kan styrke sine sjanser for å nå fram i senere søknadsrunder.

Tilskuddsavtaler

Ved tildeling av tilskudd, inngår MUO og tilskuddsmottaker en tilskuddsavtale.

Avtalen inneholder bl.a. bestemmelser om at tilskuddet som er innvilget er en øvre ramme. Endelig tilskudd beregnes på grunnlag av faktisk tiltakskostnad. Videre inneholder avtalen krav eller forpliktelser knyttet til:

- Dokumentasjon av faktisk utgift
- Forsikring av utstyr samt til vedlikehold av utstyr
- Bruk av lokaler eller utstyr i samsvar med formål oppgitt i søknad
- Innkjøpsprosedyren
- MUOs rett til innsyn i virksomheten

Utstyr finansiert av MUO kan ikke selges, leies ut eller pantsettes, med mindre det er gjort en avtale med MUO om det. MUO kan kreve tilbakebetaling hvis avtalen brytes.

Ved tildeling av tilskudd til utstyr, stilles det i avtalen bl.a. generelle krav til utstyrets kvalitet. Utstyret skal være nytt, ha nøyaktig kvalitet og ha forventet holdbarhet på 7-10 år.

Videre er det tilleggsavtale knyttet til akustiske tiltak. Avtalen knytter utforming av tiltakene opp mot Norsk Standard og krever ”konkurransebaserte prosedyrer” ved innkjøp.

Klageadgang

Søkere kan klage til styret i MUO. Det kommer to-tre klager i året (tilsvarende om lag en prosent av søknadene).

Hvordan fordeles midlene?

For å kvalifisere til støtte gjennom MUO, stilles det krav om at hovedaktiviteten innenfor virksomheten skal være rettet mot øving eller fremføring av rytmisk musikk. Rytmisk musikk forstås som: Rock og populærmusikk, jazz, verdensmusikk, folkemusikk og elektronisk musikk, inkludert undersjangre. Dette betyr at slik ordningen fungerer i dag dekker ordningen blant annet ikke klassisk musikk, kor og korps.

Det stilles også krav om at tiltakene som mottar støtte må være allment tilgjengelige, ha helårsdrift, og høy bruksfrekvens ut ifra lokale forhold.

Kjøp med finansiering fra MUO skal være gjenstand for en anbudsprosess. Hvis kjøpesummen viser seg å bli lavere enn det som ble lagt til grunn i vedtaket om tilskudd, blir overskytende regnskapsmessig tilbakeført og lagt til rammen for neste tildelingsrunde.

Rapportering

Tilskuddsmottakerne er forpliktet til å rapportere til MUO når tiltaket er gjennomført. Kvittering for betaling for kjøp skal vedlegges. Rapportering er et vilkår som må oppfylles før tilskuddet utbetales (med mulig unntak for at deler av tilskuddet kan forskutteres).

Kompetanseoppbygging

I tillegg tilbyr MOU opplæring for tilskuddsmottakerne i form av kurs og workshops. En av de ansatte har dette som hovedoppgave.

MUO begrunner opplæringsaktivitetene med at det er en mangel på tilbud om opplæring i bruk av lydutstyr og at opplæringen kan gjøre at utstyr finansiert av MUO kan brukes bedre og vare lengre.

Kursvirksomheten ble startet i 2012 som et prøveprosjektet. I 2013 ble det vedtatt å fortsette ut 2016. Programmet skal evalueres. I 2013 og -14 utgjorde utgiftene til kurs- og kompetansetiltak henholdsvis 474 000 og 235 000 kroner.

Omfang

MUO gir tilskudd til fremføringsutstyr, øvingsutstyr, akustiske tiltak og øvingslokaler (herunder bygging og utbedring av øvingslokaler og til musikkbinger/mobilt øverom).

I 2014 mottok MUO cirka 33 mill. kroner over kulturbudsjettets kap. 320, post 74 Tilskudd til tiltak under Norsk kulturråd. I forbindelse med at post 74 ble avviklet f.o.m. 2015 er midlene overført spillemiddelfinansiering/tippenøkkelen over statsbudsjettet. MUO mottar derfor fra i år midlene direkte fra Kulturdepartementet. De avsatte midlene er samtidig redusert med fem mill. kroner. Tabell 1 nedenfor gir en oversikt over midlene som er avsatt ordningen i tidsperioden 2011 – 2015.

Tabell 2-1: Utvikling i midler avsatt til ordningen. Tusen kroner

År	2011	2012	2013	2014	2015
Beløp avsatt til ordningen	30 930	31 889	32 941	32 251	27 312

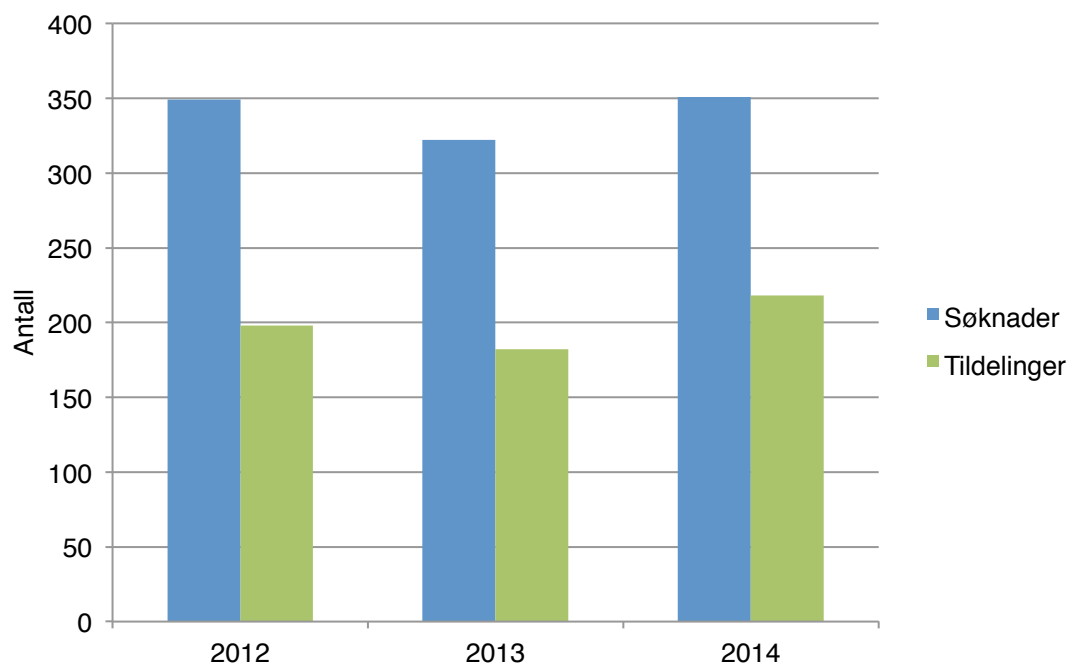
Kilde: Årsmeldinger fra Musikkutstyrsordningen

Søknader og tildelinger

Vi vil her vise hvordan søknadsmassen og tildeling av midler har utviklet seg etter at bruksrettsordningen (dvs. at MUO stod som eier) ble avviklet i 2011.

Figur 2-3 viser at det ikke har vært noen klar tendens i utviklingen verken i antall søknader til MUO eller antall tildelinger.

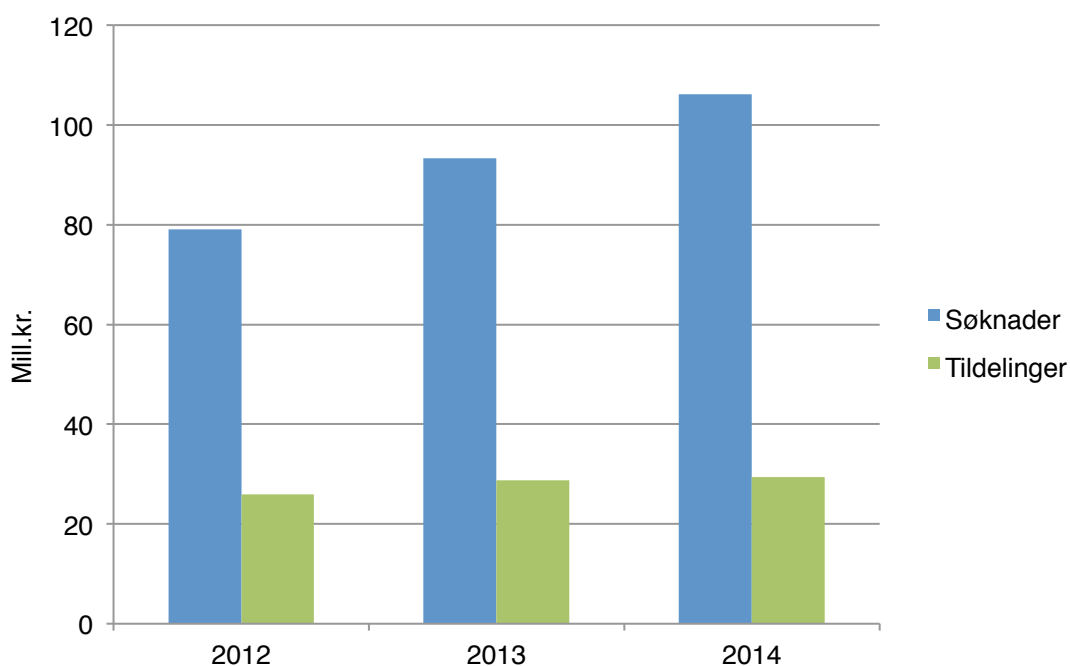
Figur 2-3: Antall søknader og tildelinger 2012-14

Kilde: Årsmeldinger fra Musikkutstyrsordningen

Figur 2-4 viser at søknadsbeløpene til MUO har økt fra 79 mill.kr. i 2012 til 106 mill.kr. i 2014. Tildelt beløp har også økt i denne perioden.

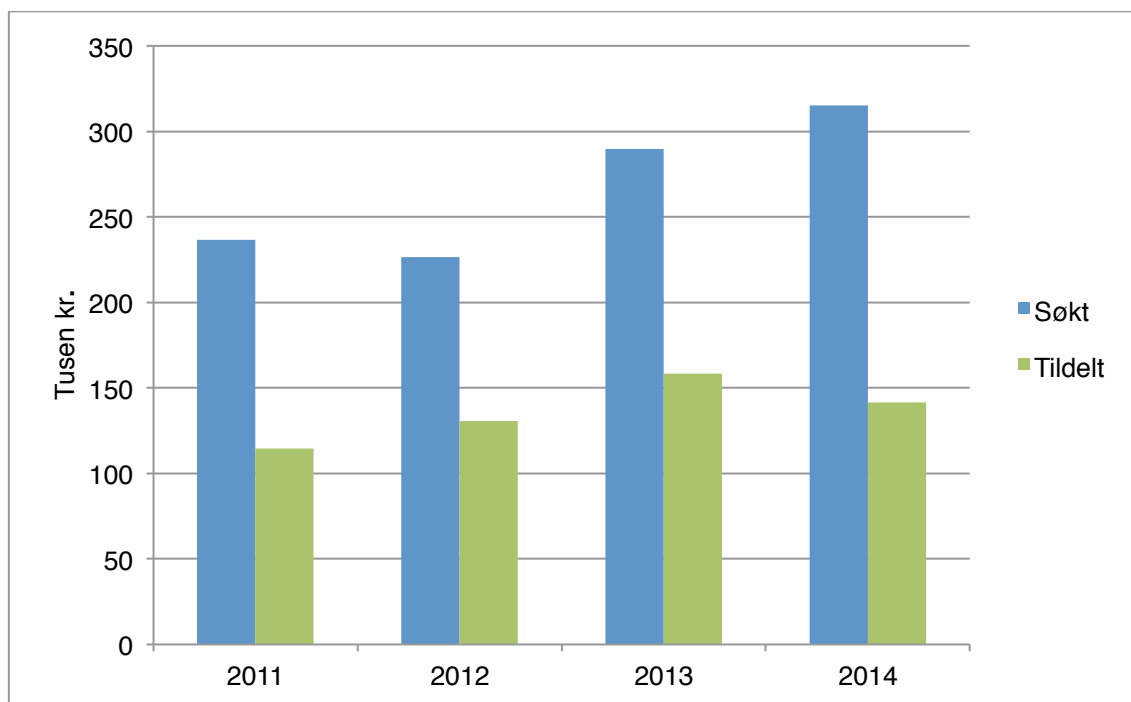
Figur 2-4: Samlet søknadsbeløp og tildelt beløp 2012-14. Mill.kr.

Kilde: Årsmeldinger fra Musikkutstyrsordningen

Figur 2-5 viser hvordan størrelsen på søknader og tildelinger har utviklet seg, målt ved beløp per sak. Gjennomsnittlig søknadsbeløp har økt med nær 100 000 kr. fra 2012 til 2014. Gjennomsnittlig tildeling har økt med bare rundt 10 000 kr. i samme periode.

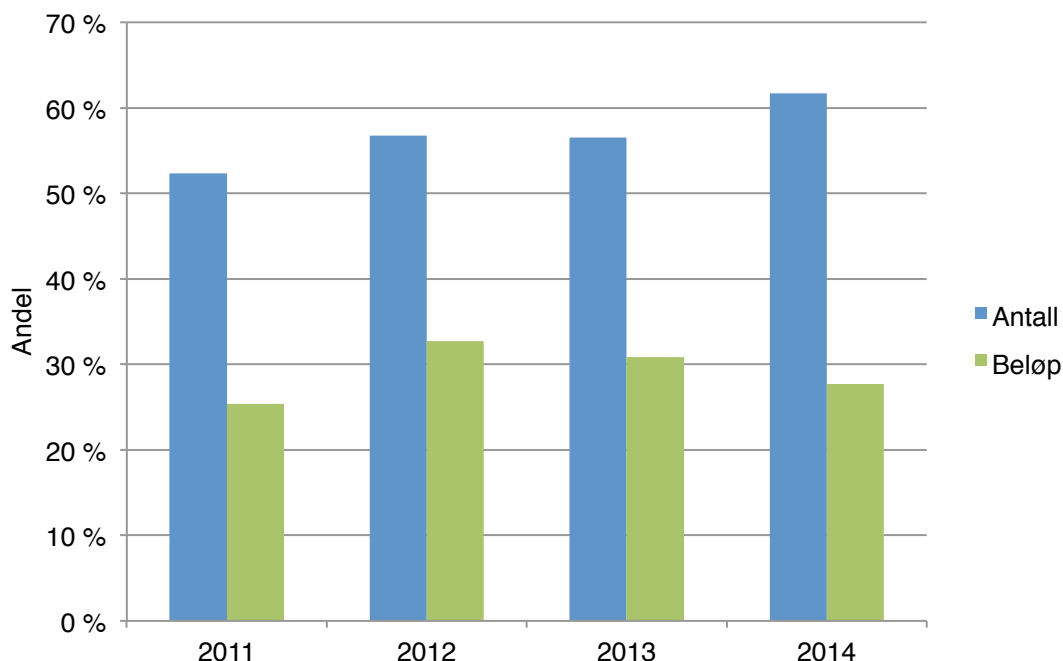
Figur 2-5: Beløp per sak – søknader og tildelinger. 2011-14. Tusen kroner

Kilde: Årsmeldinger fra Musikkutstyrsordningen

Figur 2-6 viser at andelen av søknadene som innvilges har økt fra vel 50 til vel 60 prosent i perioden. Derimot har andelen av samlet søknadsbeløp som er blitt innvilget ikke vist noen klar tendens. I 2014 var den på 28 prosent.

Figur 2-6: Andel tildelt – antall søknader og samlet søknadsbeløp. Prosent 2011-14

Kilde: Årsmeldinger fra Musikkutstyrsordningen

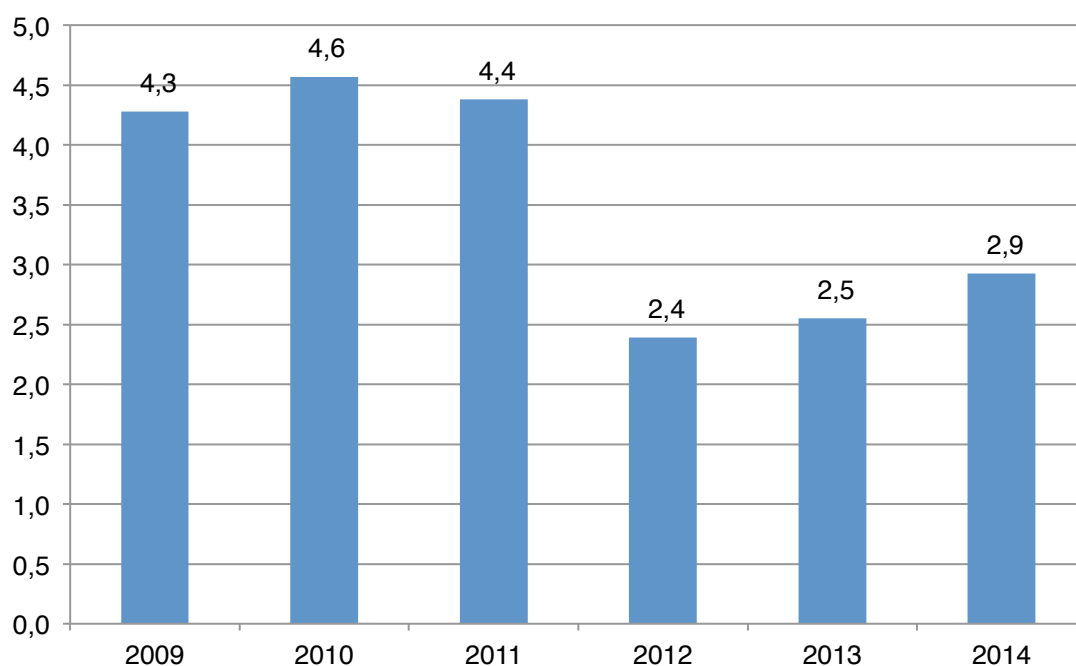
Hovedbildet er at utviklingen i antall søknader til MUO ikke viser noen klar tendens, men at søknadsbeløpene har økt sterkt. MUO har opplyst at antall søknader med store søknadsbeløp har økt særlig sterkt, og at terskelen for å få støtte til slike prosjekter har økt. Andel av søknadene som innvilges har økt noe, mens andelen av søknadsbeløpene som innvilges har falt de siste tre årene.

MUOs økonomiske stilling

MUOs økonomiske stilling i dag kan til dels ses som en arv fra perioden med bruksrettighet, dvs. med MUO som eier av utstyr som ble finansiert av ordningen.

Eierskap til utstyret innebar en stor administrativ byrde. MUO hadde derfor vesentlig høyere driftskostnader i perioden før bruksrettigheten ble avviklet. Noe av reduksjonen i driftskostnadene skyldtes bortfall av avskrivninger på driftsmidler, men også lønnskostnadene falt betydelig, jf. Figur 2-7.

Figur 2-7: Lønnskostnader, m.m. i MUO 2009-14. Mill.kr.

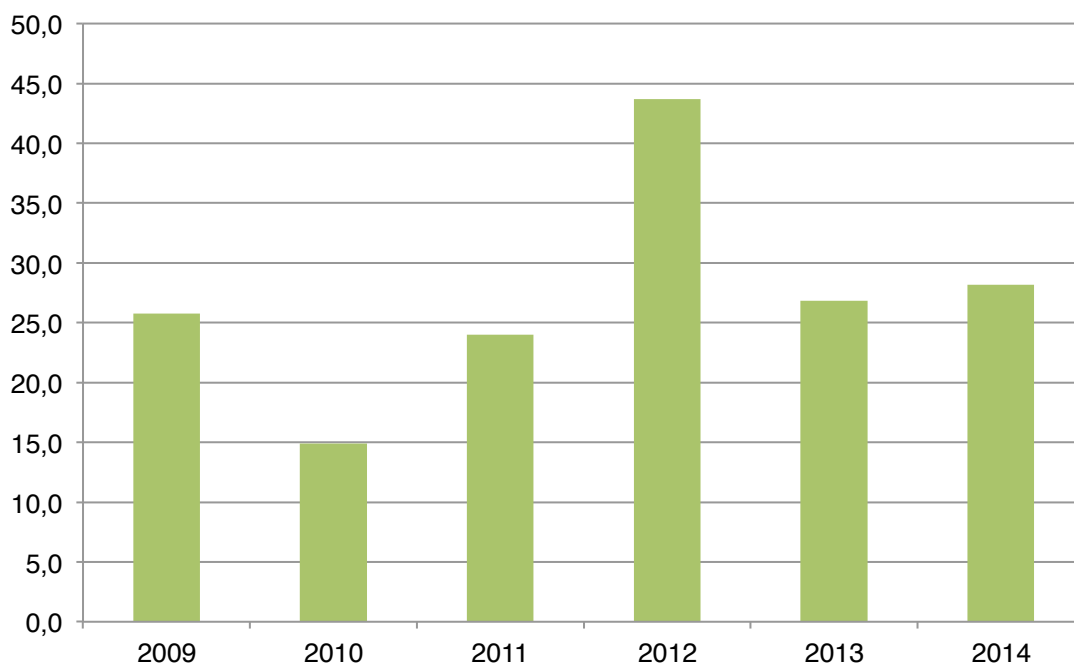

Kilde: Årsregnskap fra Musikkutstyrsordningen

Eierskapet innebar også at MUOs balanse inneholdt en betydelig beholdning av varige driftsmidler med en motpost i form av egenkapital. Avvikling av bruksrettigheten innebar at de varige driftsmidlene ble delt ut. I regnskapet framsto dette som en sterk økning i tilskuddene. Egenkapitalen ble også redusert i samme takt.

Figur 2-8 viser regnskapstall for tilskudd fra MUO. Tilskuddsnivået i 2012 er preget av utdeling av utstyret som MUO eide. Dette er bokført som ekstraordinære tilskudd på 17,6 mill.kr. Uten denne utdelingen, ville tilskuddet i 2012 vært 26,1 mill.kr. og ligget i underkant av nivået i 2013. Merk at tallene for tildeling av tilskudd ikke samsvarer med regnskapstallene for utgifter. Grunnen er at tildelinger i ett år kan bli utbetalt i senere år og at en del tildelte tilskudd tilbakeføres fordi tiltakene viser seg å bli billigere enn det som var lagt til grunn ved tildeling.

Figur 2-8: Tilskudd fra MUO 2009-14. Mill.kr.

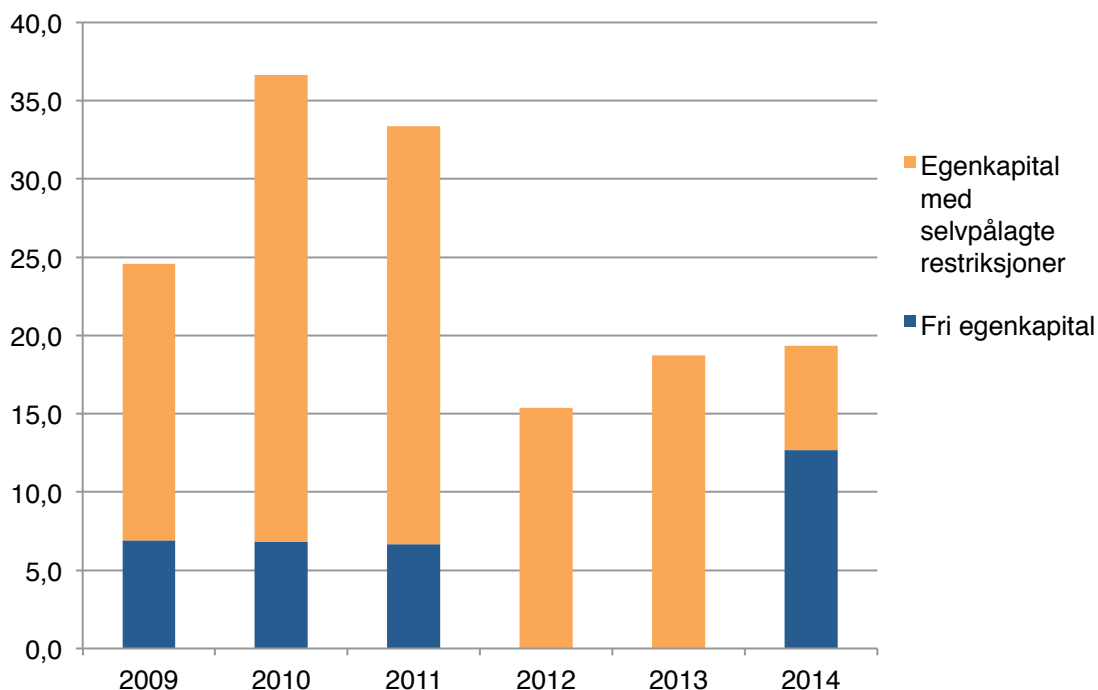

Kilde: Årsregnskap fra Musikkutstyrsordningen

MUO ble som beskrevet opprettet ved at Musikkverkstedsordningen og NorgesNettet ble slått sammen. NorgesNettet var en ordning for etablering av relativt store konsertlokaler. Spillestedene deltok selv i finansering av disse tiltakene i form av egenkapital. Ved etableringen av MUO bestemte MUOs styrende organer at denne egenkapitalen ikke skulle brukes til utdeling av tilskudd. Da ordningen med bruksrett ble avviklet, bortfalt begrunnelsen for å binde disse midlene. Denne egenkapitalen ble derfor overført til MUOs frie egenkapital i løpet av 2011.

Figur 2-9 viser utvikling i MUOs egenkapital. Det er særlig fra 2011 til 2012 at det skjer store endringer. Samlet egenkapital ble da bygget sterkt ned gjennom utdeling av utstyr som MUO hadde eid. Samtidig ble restriksjonene på egenkapital innbetalt av spillestedene i NorgesNettet fjernet. Figuren viser også at MUO vedtok nye selvpålagte restriksjoner i egenkapitalen i 2014. Vi kommer tilbake til dette nedenfor.

Figur 2-9: Egenkapitalen i MUO. Inndeling i fri egenkapital og egenkapital med selvpålagte restriksjoner. Mill.kr. 2009-14

Kilde: Årsregnskap fra Musikkutstyrsordningen

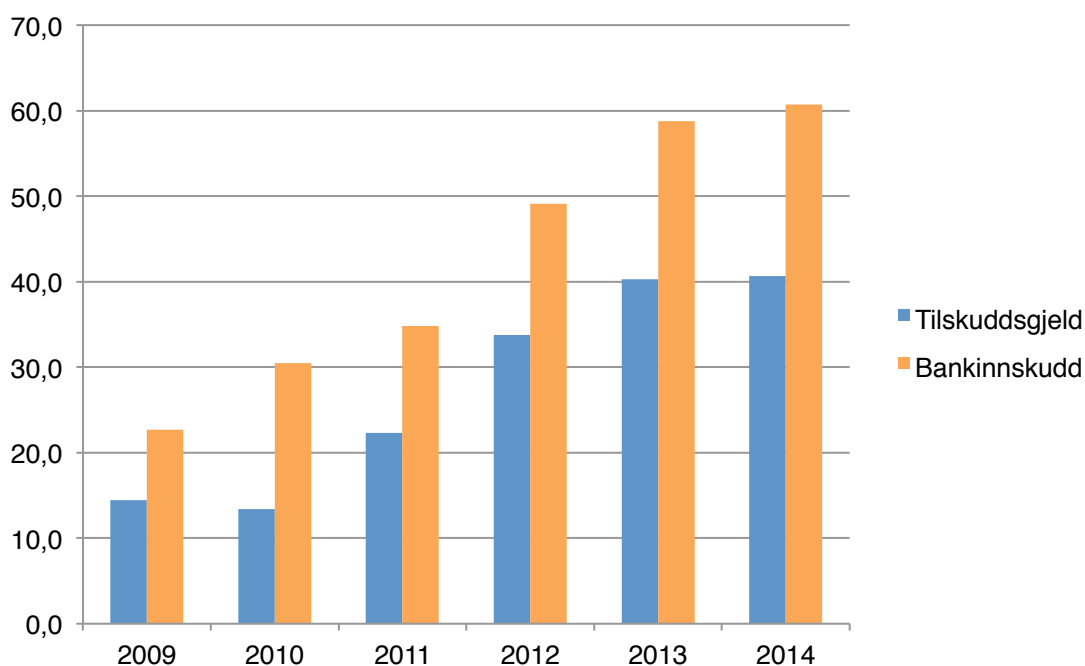
MUO hadde ved utgangen av 2014 vel 60 mill.kr. i bankinnskudd. MUOs balanse består i hovedsak av to passivaposter (tilskuddsgjeld og egenkapital) og én aktivapost (bankinnskudd). Økningen i bankinnskuddene kan derfor tilskrives veksten i egenkapitalen og tilskuddsgjelden.

Tilskuddsgjelden er tilskudd som MUO har innvilget, men som ikke er kommet til utbetaling. MUO mener at¹⁰ økonomireglementet for staten gjør at de ikke kan påta seg forpliktelser som de ikke har dekning for og må derfor ha likviditet for å dekke tilskuddsgjelden. Ettersom MUO er et selvstendig rettssubjekt og ikke en del av statsforvaltningen, gjelder ikke økonomireglementet for MUOs virksomhet. MUOs likviditetsstyring kan likevel sies å være fornuftig, selv om begrunnelsen bygger på en misforståelse.

¹⁰ Jf. MUO (udatert): Økonominotat

Figur 2-10: MUOs tilskuddsgjeld og beholdning av bankinnskudd

Kilde: Årsregnskap fra Musikkutstyrsordningen

Den andre driveren er egenkapitalbeholdningen. Figur 2-9 viser at den utgjorde om lag 20 mill.kr. ved utgangen av 2014, dvs. ganske nøyaktig differansen mellom bankinnskuddene og tilskuddsgjelden.

Hvis MUO skal bygge ned beholdningen av likvider, må de enten redusere tilskuddsgjelden eller egenkapitalen.

MUO gir normalt tilskuddsmottakerne ett år på seg for å bruke tilskuddene fra MUO. Hvis MUO tildeler 15 mill.kr. to ganger i året og tilskuddsmottakerne trekker ned dette med 1/12 av innvilget tilskudd over hver av de neste 12 månedene (fra henholdsvis juli og november), vil tilskuddsgjelden ved utgangen av året bli 20 mill.kr. Når MUO ved utgangen av 2014 hadde om lag dobbelt så høy tilskuddsgjeld som dette, hadde det sammenheng med at det tar lengre tid å gjennomføre mange av de større prosjektene. Hvis MUO skal redusere tilskuddsgjelden, ligger mulighetene enten i å nedskalere virksomheten eller i å la være å gi tilskudd til tiltak med relativt lang gjennomføringstid.

MUOs styre vedtok i 2014 å legge restriksjoner på egenkapitalen, slik dette presenteres i regnskapet. Egenkapitalen ble delt og gruppert som vist i Tabell 2-2.

Vi gir her noen forklaringer til postene. Forklaringene bygger i hovedsak på "Økonominotat" fra MUO:

Post 1: Etter at finansieringen av MUO ble overført til tippemidler, vil midler for hvert år mottas i juni. MUO forskutterer egne driftsutgifter. Post 1 skal reflektere dette finansieringsbehovet¹¹. Denne posten er imidlertid ikke bundet.

Post 2 og 3: Disse postene er planlagt nedbygget over henholdsvis fem og to år.

Post 4: Bevilgningen til MUO ble redusert med fem millioner kroner fra 2014 til 2015. Posten sikrer at nivået på bevilgninger fra MUO kan opprettholdes.

Post 5: MUOs enkeltvedtak om tilskudd setter en øvre ramme for tilskuddene. MUO krever at tilskuddsmottakerne innhenter flere enn ett pristilbud. Ofte blir tiltakene billigere enn forutsatt i vedtak om innvilget beløp. I slike tilfeller utbetales tilskudd på grunnlag av faktisk pris. Differansen mellom MUOs vedtak og faktisk utbetalt tilskudd tilbakeføres til MUO. Dersom tiltak som er innvilget støtte ikke blir gjennomført, blir også overskytende tilbakeført. Omfanget av slike tilbakeføringer har vært mindre enn tilbakeføringer som følge av at gjennomført tiltak blir billigere enn forutsatt.

Tabell 2-2: Restriksjoner på MUOs egenkapital ved utgangen av 2015

	Kategori	Beløp	Kommentar
1	Forsvarlig egenkapital	4 400 000	Egenkapital som er nødvendig for opprettholdelse av driftsforpliktelser inntil årets bevilgning blir tilgjengelig. Posten er ikke pålagt restriksjon
2	Fagutviklingstiltak	3 600 000	
3	Lydførnuft	1 200 000	Råd og veiledning for å unngå hørselsskader
4	Opprettholdelse av ramme	5 000 000	Skal gis som tilskudd i 2015
5	Tilbakeføring	2 255 215	Skal gis som tilskudd i 2015
6	Fri egenkapital	2 876 821	Ikke restriksjon

Kilde: "Økonominotat" fra MUO

Konsekvensen av styrets beslutning om restriksjoner på egenkapitalen, er at egenkapitalen vil bygges ned både gjennom at tilskudd overstiger inntektene i 2015 og gjennom utgiftene til de to prosjektene over henholdsvis to og fem år.

I søknaden til Kulturdepartementet for tilskudd for 2016 har MUO oppgitt en tilførsel på 2 mill. kr. fra egenkapital til tildeling.

Ut fra det man i dag vet om MUOs økonomi, vil egenkapitalen ved utgangen av 2017 utgjøre nær 5,3 mill. (4.400.000 + 876 821) pluss tilbakeføringer og

---

¹¹ I Økonominotatet heter det: Styret vurderer behovet for forsvarlig fri egenkapital til 4,4 millioner kroner. Dette vil sikre drift i perioden fra årsskifte frem til tildeling foreligger fra KUD, samt en eventuell avviklingsperiode. Mange av MUOs tilskuddsmottakerne har behov for omfattende veiledning og oppfølging i anbuds- og innkjøpsprosesser etter tildeling av tilskudd og disse tjenestene vil kunne ivaretas på en forsvarlig måte innenfor denne rammen.

finansinntekter som eventuelt ikke blir tatt inn i tildelingsrammen. Virkningen på likviditeten vil bli like stor, men her kommer tilskuddsgjelden inn som en stor usikkerhet.

3 Informasjonsgrunnlag for vurdering

3.1 Intervjuene

For å kunne vurdere hvordan tilskuddsordningen fungerer, har vi hentet inn synspunkter fra noen av MUOs interessenter. Vi har intervjuet ulike musikkorganisasjoner og vi fått informasjon om hva brukerne av ordningen mener. Når det gjelder organisasjonene, så har vi snakket med noen av de såkalte eierorganisasjonene, det vil si de som sitter i generalforsamlingen til MUO, samt organisasjoner som representerer det rytmiske musikkfeltet, men som ikke har noen formell tilknytning til MUO. Vi har også intervjuet representanter for Kulturrådet og Norsk Musikkråd. Brukernes vurderinger, er basert på MUOs brukerundersøkelse som ble gjennomført i 2014. Vi vil først presentere funnene fra intervjuene med organisasjonene, deretter brukernes vurderinger.

3.1.1 Hovedinntrykk

Både eierorganisasjonene og de regionale kompetansesentrene oppfatter MUO som godt innrettet, både når det gjelder tilskuddsordningens formål og måten MUO er organisert på. Det er bred enighet om at ordningen treffer godt ved at den er rettet mot at både profesjonelle og amatører kan søke om tilskudd. At MUO når fram til de ikke-profesjonelle og på den måten gir flere mulighet til å prøve seg, fremheves som viktig i seg selv, men også som viktig for å bidra til utvikling av profesjonelle aktører. Videre deler eierorganisasjonene og kompetansesentrene en oppfatning av at MUO forvaltes godt. Dette begrunnes både med en vurdering av at MUO har lave administrasjonskostnader, og med at deres måte å jobbe på og den nærheten de har til feltet, bidrar til at de evner å fange opp behov og hjelpe de rette tiltakene frem. Samlet bidrar dette ifølge informantene til at MUO klarer å generere mye aktivitet ut fra de ressursene de har.

Ledelsen i musikkseksjonen i Kulturrådet reiser spørsmål om tilskudd som understøtter virksomheten til profesjonelle musikere burde innlemmes i Arrangørstøtten, mens Norsk Musikkråd stiller seg kritiske til deler av MUOs forvaltning og ønsker en annen organisering.

3.1.2 Riktig å prioritere utstyr og lokaler for øving- og framføring?

Eierorganisasjonene og kompetansesentrene deler en oppfatning av at ordningen, slik den er i dag, er innrettet på en god måte. De har derfor ikke ønsket om å endre innretningen av ordningen.

Ledelsen i Kulturrådets musikkseksjon peker på at det i flere sammenhenger diskuteres om offentlige tilskudd til kunst- og kulturlivet bør gå til lokaler og infrastruktur eller til innholdsproduksjon/kunstnerisk virksomhet.

De peker på at det i kulturpolitikken er lange tradisjoner for å legge til rette for utfoldelse av kulturaktivitet gjennom tilskudd til lokaler, men at mange ser at investeringene ikke er fulgt opp med stimulering og midler til kunstnerisk aktivitet. Kulturrådets inntrykk er at det finnes mange eksempler på at infrastruktur blir lite utnyttet til kunstnerisk virksomhet, og leies ut til andre formål enn kunst og kultur. De viser til at flere har pekt på behovet for å dreie innsatsen mot innholdsproduksjon. For eksempel anbefaler Kulturutredningen 2014 (NOU 2013:4) å prioritere midler til produksjon og formidling av kunst, og å nedprioritere midler til infrastruktur¹². De mener en bør spørre om en slik tenkning også bør gjelde vurdering av forholdet mellom infrastrukturordninger som MUO og tilskuddsordninger for arrangørvirksomhet.

Kulturrådet peker på at selv om mange i arrangørfeltet tilegner seg høy og ofte profesjonell kompetanse gjennom opplæring og erfaring gjennom det frivillige, er det stadig flere som har profesjonell kompetanse gjennom utdanning i produksjon, arrangørvirksomhet, lyd- og sceneteknikk, entreprenørskap, administrasjon, mm. I følge musikkseksjonen i Kulturrådet vokser ikke kompetansen i like sterk grad ut av det frivillige som før, og forventningene til arrangører og spillestedenes faglig profesjonalitet og selvstendighet er høyere. Kulturrådet spør seg derfor om dette burde ha konsekvenser for hvordan midlene innrettes og tar til orde for at deler av midlene MUO disponerer, rettes mot Arrangørfeltet.

Kulturrådet spør seg også om mottakere i arrangørfeltet kunne være tjent med ytterligere selvstendighet ved at de fritt kunne disponere offentlige tilskudd til drift av arrangørvirksomhet uten at tilskuddet var bundet opp til to ulike ordninger. De peker på at både utstyrsstøtte fra MUO og arrangørstøtte fra Kulturrådet er relativt store ordninger som bidrar til å styrke den samlede økonomien til de enkelte arrangørene. De stiller videre spørsmål ved om arrangører og spillesteder ville ønske å fordele økonomien mellom musikalsk innhold og infrastruktur til beste for arrangørvirksomheten ved å få samlet støtten i mer substansielle arrangørtilskudd. Kostnader til leie/avskrivning av infrastruktur og utstyr kan dermed bli lettere å betjene innenfor driftsbudsjettene. Kulturrådet foreslår at arrangørene bør spørres om hvordan de ville ønske å motta støtten hvis de kunne velge.

Eierorganisasjonene og kompetansesentrene stiller seg kritiske til et scenario der deler av ordningen legges inn under Kulturrådets arrangørstøtte, deres begrunnelse er at det vil komme arrangørene og ikke musikerne til gode. Man når flere gjennom MUO enn med tilsvarende støtte til arrangører eller turneer. Samtidig ønsker de ikke en støtteordning som går direkte til artistene, fordi det antas at det vil gi et ensidig fokus på kvalitet og ikke på aktivitet. Det at

---

¹² Vi viser her til vår omtale av Kulturutredningen i avsnitt 1.4.4

ordningen treffer både det profesjonelle og det ikke-profesjonelle musikklivet fremheves som viktig. For å utvikle profesjonelle utøvere, må man starte med amatørerne. Dagens innretning av ordningen ivaretar dette på en god måte.

Norske Konsertarrangører begrunner sin støtte til måten musikkutstyrsordningen er innrettet på med at mange arrangører har dårlige lokaler og mangler utstyr. Det er derfor viktig at MUO utløser lokale midler og sikrer kvalitet i disse tiltakene.

3.1.3 Dagens forvaltning

Inntrykket vårt er at MUO har vært gode på etablere en tett dialog med eierorganisasjonene og de regionale kompetansesentrene. Eierorganisasjonene gir uttrykk for at de holdes godt orientert om MUO, men at MUO også er gode på å kreve informasjon tilbake fra dem. MUO har også en tett dialog med de regionale kompetansesentrene, noe som bidrar til at MUO får kunnskap om det lokale musikkmiljøet. Eierorganisasjonene fremhever at den nære kontakten med musikkmiljøene bidrar til å sikre at vurderingen av søknadene blir forankret i kunnskap om de lokale forholdene.

Videre synes det å være stor enighet om at MUO er svært serviceorienterte ovenfor sine interessenter. De blir beskrevet som tilgjengelige, interesserte og engasjerte. Vårt inntrykk er at FolkOrg's beskrivelse er dekkende for hvordan MUO oppfattes av andre:

«Det er lett å ringe til dem. De er lette å nå. De er veldig på tilbudssiden og formidler en holdning om at «bare ring oss, så hjelper vi dere!»».
Linda Dyrnes, FolkOrg

To mer generell uttalelser fra regionale nettverk:

«Jeg har aldri hørt klager på MUO». Karen Sofie Sørensen, Brak

«Vårt samarbeid med MUO fungerer perfekt». Fredrik Forssman, KOFOR

MUO er også opptatt av å tilby brukerne råd og veiledning, gjennom hele prosessen fra søknad til innkjøp og rapportering. Dersom søkere får avslag på søknaden sin kan de henvende seg til MUO for å få råd om hvordan de kan gjøre forbedringer i tiltakene de søker støtte for. Et av kompetansesentrene oppsummerer som følger:

«Slik jeg ser det er det mange gode prosjekter som får støtte. Og hvis de ikke får det til første gangen fordi de ikke har en god nok søknad eller et godt nok prosjekt, får de mulighet til å jobbe med det». Karen Sofie Sørensen, Brak

Noe annet som fremheves som positivt, er at MUO også tilbyr kurs. Inntrykket vårt er at kursene i all hovedsak er rettet inn mot å gi opplæring i hvordan utstyr brukes og vedlikeholdes. Flere av informantene fra eierorganisasjonene og kompetansesentrene sier at de ser svært positivt på denne delen av virksomheten. Brukerne får opplæring i hvordan de skal håndtere utstyret, og

det antas at utstyrets levetid blir lengre når brukerne har kunnskap om hvordan det skal vedlikeholdes.

Videre er det bred enighet blant informantene om at MUO gjorde et riktig grep da Norgesnett ble avvirket. Når eierskapet til musikkutstyret er overført til utøverne og arrangørene, har det gitt mottakerne mer tillit, men også mer ansvar. Med overføring av eierskap er også ansvaret for innkjøp overført til mottakerne. Med dette følger arbeidet med å hente inn tilbud, inngåelse av avtaler og kjøp, og rapportering på dette til MUO. Tidligere brukte administrasjonen for MUO store ressurser på å gjennomføre innkjøp, forvalte utstyr og følge opp avtalene med leietakerne. Informantene vi har snakket med mener at avviklingen av Norgesnett har vært et av de viktigste grepene for å redusere administrasjonskostnadene.

I likhet med eierorganisasjonene og de regionale kompetansesentrene støtter også Norsk musikkråd formålet med ordningen. De stiller seg imidlertid kritisk til enkelte sider ved forvaltningen. For det første er de skeptiske til at det kan bevilges penger til kommersielle foretak som tar ut utbytte. De mener at ordningen først og fremst bør være rettet mot det frivillige musikklivet og at det bør være en skjerpet oppfølging av eventuelle private eller kommersielle aktører som mottar tilskudd. NMR mener videre at målet til MUO er å legge til rette for aktivitet som ellers ikke ville funnet sted, men at ordningen, slik den er innrettet og praktiseres i dag, ikke følger dette prinsippet. Musikkrådet er også skeptiske til at privatpersoner skal kunne motta tilskudd. NMR mener ordningen lettere kan misbrukes når privatpersoner mottar midler enn når det er organisasjoner, stiftelser eller foreninger. Blant eierorganisasjonene og kompetansesentrene vi har snakket med er det imidlertid ingen som kjenner til noen konkrete tilfeller der ordningen har blitt misbrukt.

Norsk Musikkråd er også kritiske til innkjøpsreglementet MUO har vedtatt. I følge reglementet skal utstyret som kjøpes være nytt og leverandør skal velges ut fra laveste pris. NMR ser behov for at utstyr noen ganger helst bør kjøpes brukt og mener også å ha en del eksempler på at rigiditet i innkjøpsreglementet har bidratt til feilvurderinger i innkjøpsprosessen. Som løsning foreslår de at størrelsen på tilskuddet beregnes ut fra et gjennomsnitt av de tre laveste anbudene.

Gramart og MFO deler også et ønske om å forenkle innkjøpsreglementet til MUO og uttrykker følgende i et brev til Proba samfunnsanalyse:

For våre medlemmer er det viktig at søknadsprosessen er mest mulig ubyråkratisk. Det er blitt hevdet at innføringen av anbudsplikten i MUO har gjort søknadsprosessen mer byråkratisk. Vi viser her til statens regler for offentlig anskaffelse. Dersom det er mulig å gjøre dette enklere i framtiden er vi positive til slike endringer.

3.1.4 Ville tiltakene blitt gjennomført uansett?

Oppfatningen blant noen av eierorganisasjonene er at mange av de som søker støtte har svært presset økonomi og trolig ville hatt store problemer med å

gjennomføre tiltakene uten støtte. Samtidig finnes det søkere som fremstår som bedre økonomisk stilt. Et relevant spørsmål er derfor om disse søkerne ville gjennomført tiltakene uansett? Inntrykket til noen av eierorganisasjonene og kompetansesentrene er at de ikke ville blitt det, men at tilskudd fra MUO har bidratt til å utløse midler både fra kommuner og andre aktører, slik at tiltaket har blitt realisert.

Norsk musikkråd er uenige i dette og mener at det er flere eksempler på at MUO har gitt støtte til aktivitet som uansett ville funnet sted. Blant annet vises det til eksempler på at kommersielle virksomheter som tar ut stort utbytte har fått støtte fra MUO.

MUOs svar på dette er at de kommersielle virksomhetene det er snakk om, gjentatte ganger har søkt om tilskudd til det samme tiltaket, og at tiltaket ikke er blitt gjennomført før de til slutt har mottatt tilskudd.

3.1.5 Sjangerfordeling

Verken eierorganisasjonene eller regionnettverkene har en oppfatning av at MUO aktivt forholder seg til musikkjangre. De begrunner dette med at en inndeling i sjangre ikke er så relevant i denne sammenhengen. Både fordi sjangrene ofte flyter over i hverandre, og fordi øvingslokaler og scener gjerne benyttes av musikere fra ulike sjangre. Man kan derfor ofte ikke identifisere hvilke sjangre som nyter godt av de enkelte tilskuddene. Ingen av de eierorganisasjonene vi har snakket med opplever imidlertid at de kommer dårligere ut enn andre. De mener derfor at MUO ivaretar fordelingen på en god måte til tross for at de ikke har et eksplisitt fokus på det.

Organisasjonen nyMusikk sa at enkelte av aktørene på feltet har fått støtte fra MUO, og at de oppfattet MUO som åpne for "ny musikk". Men samtidig oppfatter trolig mange av aktørene innenfor sjangeren ikke MUO som en ordning som er ment for dem.

3.1.6 Utvidelse til alle sjangre

Det råder stor enighet blant informantene om at musikkutstysordningen bør være sjangernøytral, Kulturrådet og Norsk Musikkråd inkludert. Eierorganisasjonene og kompetansesentrene vi har snakket med, stiller seg åpne til at ordningen utvides til å gjelde andre grupper innen musikkfeltet, slik som kor, korps og klassisk musikk. Måten et av kompetansesentrene uttrykker seg på synes å være dekkende for disse informantenes synspunkter:

«Infrastruktur for musikk. Punktum. Det gir mening for meg. Men da må det følge med nye midler». Fredrik Forsman, KOFOR

Behovene for tilskudd beskrives samtidig som større enn bevilgningene og både eierorganisasjoner og kompetansesentrene setter som betingelse at bevilgningene må økes dersom ordningen skal gjøres sjangernøytral. Noen innvendinger har også kommet, slik som at det er noen forskjeller på hvor god de ulike feltene er finansiert fra før. Det stilles spørsmål ved om ikke det klassiske er bedre finansiert enn det rytmiske feltet. Samtidig påpekes det at det

klassiske feltet er velutstyrt innenfor institusjonene, men at behovene er store innen det frivillige feltet og blant frilansere. Noen uttrykker likevel usikkerhet knyttet til hvilke behov kor, korps og klassisk har for akustiske tiltak og PA anlegg. Folkorg sier at kor og korps ofte bruker de samme lokalene som folkemusikerne.

Vi har snakket med noen av organisasjonene som representerer korps, kor og klassisk for å høre hvilke behov de har og hvilke synspunkter de har på spørsmålet om å gjøre ordningen sjangernøytral.

Norges Musikkorpsforbund gir et ubetinget ja til at ordningen bør være sjangeroverskridende og begrunner dette med at de har mange av de samme behovene for utøvere innen rytmisk musikk. De har blant annet et stort fokus på å få tilpasset de akustiske betingelsene som de opplever er alt for dårlig tilpasset deres behov i dag. Per i dag er det kommunene som har ansvar for at korpsene har egnede øvingslokaler, men Norges Musikkorpsforbund opplever ikke at dette er tilfredsstillende ivaretatt. Norges Musikkorpsforbund støtter en innleggelse av korps i målgruppen til MUO eller at ansvaret alternativt fordeles til organisasjonene. Dersom den blir sjangernøytral kan forvaltning like gjerne bli liggende hos MUO, alternativt fordelt til organisasjonene. De sier at erfaringen deres tilsier at det er en fordel å ha en organisasjonsspesifikk innretning. De fremhever videre at de rent saksbehandlingsmessig gjør det samme i dag og at de med enkelhet kunne utvidet ordningen sin til også å gjelde akustiske tiltak.

Klassisk

Vi snakket med foreningen Klassisk, som er en organisasjon for arrangører, og Musikernes fellesorganisasjon (MFO), som er en fagorganisasjon.

Organisasjonen Klassisk sa at de i hovedsak arbeider med to grupper av arrangører; Musikkens venner og festivaler. De fleste arrangørene innenfor klassisk musikk har faste spillesteder. I tillegg brukes kirker og andre lokaler mer sporadisk. Organisasjonen arbeider ikke med de store institusjonaliserte orkestrene.

Klassisk så en utvidelse av MUO til arrangører av klassisk musikk velkommen, men mente at inntektsstøtte til turnéer eller arrangementer ville treffe behovene deres bedre.

MFO organiserer fast ansatte musikere, stort sett i store kor og orkestre og en rekke frilansere. De store har i hovedsak god tilgang til øvings- og framføringslokaler, og er neppe aktuelle som brukere av MUO, selv om ordningen ble sjangernøytral. På klassisk-området er de fleste utøverne utdannet på høyskoler. Så lenge de studerer, har de god tilgang til øvingsrom, men når de er ferdige, er tilbudet dårlig. For en del av disse musikerne fungerer lokaler etablert for rytmisk musikk godt, og de bruker da også til dels de samme øvingslokalene som musikere fra andre sjangre. For andre er det behov for en annen akustisk tilpasning av rom, og mange har behov for klaver. Disse musikerne har derfor behov for en ordning som MUO, og utvidelse av MUOs mandat til klassisk musikk er derfor velkommen.

Korps

Denne sjangeren skiller seg ut ved fravær av profesjonelle musikere. Videre er det aller meste av virksomheten organisert i frivillige organisasjoner.

Øvelsene i mange korps (og mange kor) omfattes av Voksenopplæringsloven. I både loven og tilhørende forskrift er det bestemmelser om at kommunene er forpliktet til å stille lokaler til rådighet uten vederlag. Enkelte av dem vi har intervjuet har uttrykt at de mener at loven forplikter kommunene til å stille egne lokaler til rådighet for øvelsene. Vi mener dette er feil; lov og forskrift sier ingenting om egnethet, bare om vederlagsfrihet. Hvis MUO utvides til virksomhet som kommer inn under voksenopplæringsloven, vil dette normalt ikke innebære at MUO erstatter kommunenes forpliktelser.

Oftest er det vanlige undervisningsrom ("klasserom") som stilles til disposisjon for øvelsene til korps. De akustiske behovene er vesentlig annerledes for et korps enn for vanlig tale slik dette skjer i forbindelse med vanlig undervisningsvirksomhet. En akustisk tilpasning av klasserom til korpsmusikk vil gjøre rommet mindre egnet til vanlig undervisning. Norges musikkorps forbund fortalte en historie om et korps som hadde tilbud seg å finansiere akustisk tilpasning av rommet de øvde i, men hadde fått avslag fordi dette ville svekke rommets egnethet for undervisning. Norsk musikkorpsråd sa at det hadde vært eksempler på at instanser knyttet til arbeidsmiljø hadde funnet øvingsrom for korps som var helseskadelige, og hadde grepet inn av hensyn til dirigenten. Det er ingen som har tilsvarende ansvar for helsen til frivillige, herunder korpsmedlemmene.

Basert på intervjuene, sitter vi igjen med et inntrykk at det er stort behov for akustisk tilpasninger av øvingslokaler for korps. En del korps har også begynt å bruke utstyr som for eksempel PA-anlegg.

Kor

Det finnes noen få profesjonelle kor knyttet til institusjoner eller med direkte støtte fra staten. I tillegg finnes det et stort antall kor som er organisert som eller er tilknyttet foreninger eller kirker. Blant de frivillige finnes det mange som mangler egnede øvingslokaler. Norges Korforbund har uttalt at de fleste kor har ganske enkle krav til øvingslokaler; egnet akustikk, ofte et piano, og for enkelte, et sanganlegg.

I likhet med korpsmusikk, er også kormusikk i hovedsak akustisk, men små vokalgrupper bruker gjerne sanganlegg, og da fungerer ofte øvingslokaler tilpasset rytmisk musikk bra. Større kor trenger større plass og rom med mer etterklang/mindre demping.

Vi har snakket med Norsk Korforbund som sier de får mange henvendelser fra medlemmer om mangel på egnede øvingslokaler.

Norsk korforbund synes sjangerbegrensningen framstår som kunstig og lite hensiktsmessig, og støtter en utvidelse av MUOs mandat. De mener at MUO bør forvalte ordningen, selv om de trenger å styrke sin kompetanse på kor.

Hvor stort er behovet for lokaler til kor?

I forbindelse med en evaluering av forvaltningen av aktivitetsmidler for kor¹, gjorde Oxford Research i 2014 en spørreundersøkelse blant 850 kor som hadde søkt om tilskudd i perioden 2010-14. Blant spørsmålene var "I hvilken grad har ditt kor behov for støtte til følgende?". Det var angitt syv kategorier for støttebehov. "Leie/kjøp av teknisk utstyr" ble rangert som nummer 5 og "leie av øvingslokale" som nummer seks. Henholdsvis 34 og 17 prosent av korene svarte at de i stor grad hadde behov for hhv teknisk utstyr og øvingslokale. Støtte til konserter og arrangementer ble rangert på topp. Hele 94 prosent svarte at de i stor grad hadde behov for støtte på dette området.

I likhet med de fleste korps, dekkes øvelsene til korene av voksenopplæringsloven. Kommunene er dermed forpliktet til å stille lokaler til rådighet for øvelsene, men ikke for konsertene.

Ettersom det finnes mange kor (jf. at 850 hadde søkt om aktivitetsmidler), og om lag en tredel av disse oppgir å ha behov for støtte til teknisk utstyr, vil en utvidelse av MUOs mandat til denne sjangeren kunne få betydelig praktiske virkninger, også fordi lokaler tilpasset rytmisk musikk ikke passer for mange av korene, og man derfor må anta at lokaler og utstyr for kor for en stor del kommer i tillegg til lokaler for rytmisk musikk.

3.1.7 Fremtidig forvaltning

Vi har innhentet informantenes vurdering av om forvaltningen av MUO ville blitt bedre med en annen plassering av ansvaret for forvaltningen. Vi har nevnt Norsk Musikkråd og/eller Kulturrådet som alternativer. De regionale kompetansesentrene har vi også spurt om de selv kunne ha en rolle i forvaltningen.

Utgangspunktet for eierorganisasjonene er at de ønsker å opprettholde dagens innretning, som favner både over det profesjonelle, og det ikke-profesjonelle musikklivet. De er derfor kritiske til at Kulturrådet skal forvalte ordningen, ettersom det kun er det profesjonelle musikklivet som inngår i Kulturrådets ansvarsområde. Tilsvarende anses heller ikke Norsk Musikkråd som aktuelle fordi deres virkeområde først og fremst er innrettet mot det ikke-profesjonelle.

Tiltakene ordningen støtter i dag, kommer både profesjonelle og ikke-profesjonelle musikere til gode. Det gjelder øvingslokaler og mange fremføringssteder. Et skille mellom profesjonelle og ikke-profesjonelle fremstår derfor som lite relevant i den sammenhengen.

Inntrykket vårt er videre at Norsk Musikkråd ikke oppfattes som den samlede paraplyen for hele musikklivet, men som en organisasjon for deler av amatørmusikkfeltet. Flere av eierorganisasjonene til MUO og enkelte av organisasjonene som representerer andre deler av musikklivet oppfatter det dermed ikke som naturlig at de forvalter ordningen. De regionale kompetansesentrene ser heller ingen gevinst med å flytte forvaltningen dit.

Ønsket om maktspredning brukes også som et argument mot å gi Kulturrådet eller Norsk Musikkråd ansvaret for MUO. Det antas også at ordningen ville blitt mer byråkratisk og at effektiviteten ville blitt svekket dersom ordningen ble lagt til Kulturrådet. Noen mener også at Kulturrådet mangler kompetansen som er nødvendig for å forvalte MUO på like god måte som den forvaltes i dag. MUO's nærhet til musikkfeltet fremheves i den sammenhengen som en garantist for gode vurderinger i tildelingen av tilskudd, noe en frykter ville blitt borte dersom ordningen ble lagt inn under Kulturrådet.

Norsk musikkråd mener at ordningen burde splittes opp og de to delene forvaltes av Kulturrådet og dem selv. Fra Norsk Musikkråds synspunkt, ville en flytting av ansvaret for MUO, bringe med seg positive forbedringer av forvaltningen. De er i utgangspunktet kritiske til dagens forvaltning, og mener at en flytting til Norsk Musikkråd ville gi en mer effektiv og transparent forvaltning. De fremhever at de har drevet med forvaltning av offentlige midler i over 35 år og at de har god kompetanse på området. Norsk musikkråds Musikkting har også vedtatt en handlingsplan for å jobbe aktivt for å påta seg nye forvaltningsoppgaver. Norsk Musikkråd mener forvaltning hos dem vil kunne bidra til større kontroll og mer transparente beslutningsprosesser. Videre legger de vekt på at de har et nettverk ute i fylkene, og har de har opparbeidet god kompetanse blant annet gjennom arbeidet med å kartlegge musikkrom (øvings- og framføringslokaler) og standard for musikkrom. Norges musikkorpsforbund kommenterer at de ikke ser noen automatikk i at forvaltningen skal bli mer transparent dersom Musikkrådet overtar forvaltningen.

Synet til Norsk musikkråd må også ses i en større sammenheng. Norsk Musikkråd arbeider for å etablere en felles paraply for hele kulturfeltet. Vi viser her til høringsuttalelsen fra Norsk Musikkråd til gjennomgang av Kulturrådet¹³.

I Kulturrådets søknad om budsjettmidler fra Kulturdepartementet for 2015¹⁴ heter det:

Kulturrådet vil også nevne at det på sikt er behov for å diskutere den mest hensiktsmessige løsningen for Tilskuddsordning for utstyr (Musikkutstyrsordningen). Ordningen kommer både det frivillige og det profesjonelle feltet til gode. I dag vurderes tilskudd over denne ordningen av en egen organisasjon og helt løsrevet fra både arrangør-/arenautviklingsstøtte og rom for kunst-ordningen i Kulturfondet. Kulturrådet anbefaler at det settes i gang en ekstern evaluering av ordningen, som drøfter den i sammenheng med andre tilskuddsordninger og finansieringsløsninger for teknisk utstyr for det utøvende feltet som helhet (musikk og scenekunst).

I intervju med ledelsen i Kulturrådets musikkavdeling kom det fram motforestillinger mot å ha en ordning som er øremerket musikkutstyr og som dessuten forvaltes uavhengig av og uten koordinering med støtte til arrangører.

I avsnitt 3.1.2 gjengir vi informantenes syn på innlemmelse av MUOs tilskudd til støtte for profesjonelle musikere i Arrangørstøtten. Inntrykket vårt er at verken eierorganisasjonene eller regionnettverkene støtter forslag om å overføre tilskudd til musikkutstyr for profesjonelle til Arrangørstøtten. Samtidig fremmer både FolkOrg, Norsk Jazzforum og KOFOR et ønske om at forvalterne av de to ordningene er i dialog, slik at de har anledning til å sikre en langsiktighet gjennom å samordne tilskuddene. Som et illustrerende eksempel forklarer KOFOR at det er uhensiktsmessig å gi en liten scene tilskudd fra MUO uten at den samtidig får arrangørstøtte. De framholder samtidig at det ikke er nødvendig å organisere de to ordningene sammen for å få til dette, men at det kan løses gjennom en jevnlig dialog.

Vi spurte de regionale kompetansesentrene om de så seg selv som aktuelle forvaltere av ordningen. Både KOFOR og Brak mente at de ikke var satt opp til å forvalte tilskudd og at de ikke har tilstrekkelig stabil drift og finansiering til å kunne fylle en slik rolle godt. De mente også at rollen som tilskuddsforvalter ville kunne komme i konflikt med den rollen de ivaretar i dag.

3.2 MUOs brukerundersøkelse

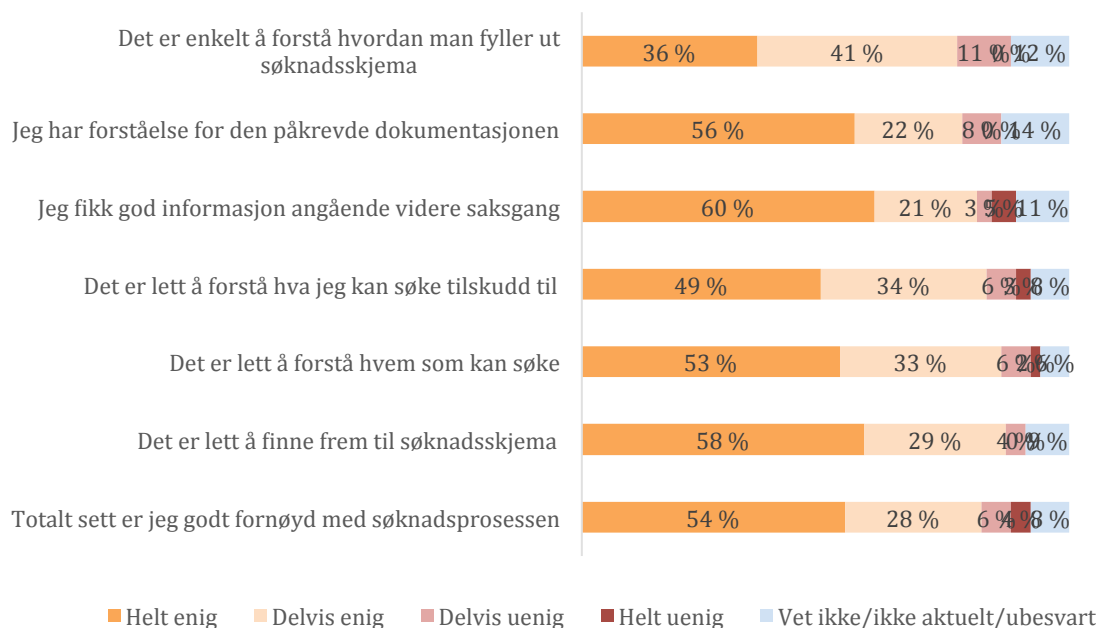
MUO gjennomførte i 2014 en brukerundersøkelse blant sine brukere, både de som har mottatt tilskudd og de som har fått avslag på søknaden er inkludert. Undersøkelsen ble sendt ut til 665 brukere og ble besvart av 212. Dette utgjør en svarprosent på 32 prosent.

Nær sagt alle brukerne (97 prosent) oppgir at de er tilfreds med tilbudet fra MUO og at tilskuddet fra MUO er svært eller ganske viktig for mottakerens musikkaktivitet. Videre gir brukerne gode tilbakemeldinger både på søknadsprosess, innkjøpsprosess og system for rapportering. I det følgende presenterer vi brukernes vurderinger mer i detalj.

Søknadsprosessen

Samlet er 82 prosent fornøyd med søknadsprosessen totalt sett, mens 10 prosent sier de ikke er det. 8 prosent har ikke besvart spørsmålet. Når det gjelder tilbakemeldinger på de ulike delene av søknadsprosessene, finner vi at over 80 prosent er helt eller delvis enig i at det var lett å finne frem til søknadsskjema, lett å forstå hvem som er målgruppen for ordningen, og hva en kan søke tilskudd til. Over 80 prosent av brukerne er også helt eller delvis enig i at de fikk god informasjon angående videre saksgang. Brukerne er i noe mindre grad enig i at det var enkelt å forstå hvordan de skulle fylle ut skjema (77 prosent helt eller delvis enig) og hadde i noe mindre grad forståelse for den påkrevde dokumentasjonen (78 prosent helt eller delvis enig).

Figur 3-1: Brukertilfredshet - søknadsprosessen

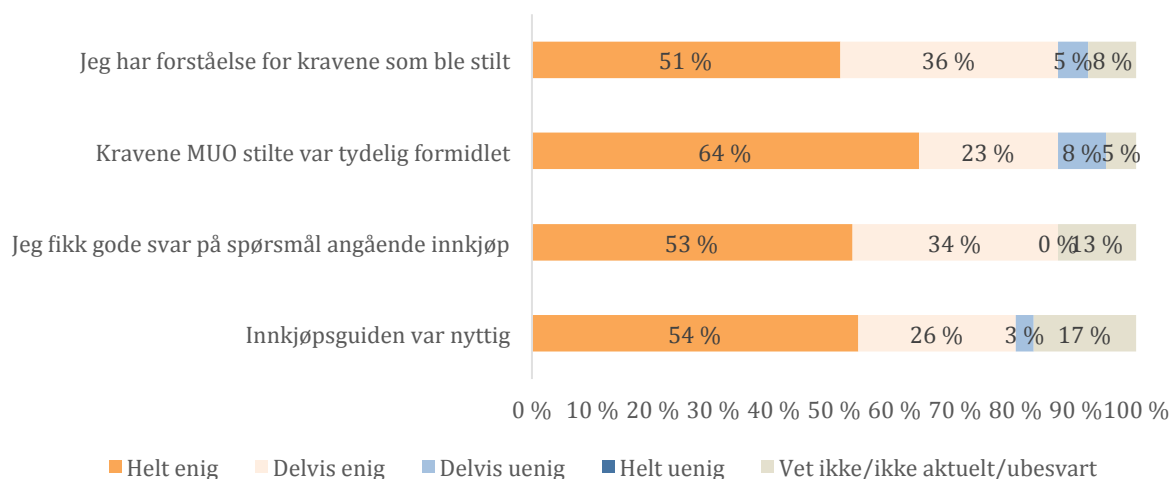

Innkjøpsprosessen

Mottakere av tilskudd må følge MUOs retningslinjer når de skal gjøre innkjøp. Disse er beskrevet i en egen veileder og inneholder beskrivelser av hvilke prosedyrer mottakere skal følge når det gjelder innkjøp. Her finnes også liste over punkter som bør inngå i tilbudsinnbydelsen og hvilke kvalifikasjonskrav de må stille til leverandøren. Veilederen inneholder også eksempler på kjøpskontrakt og oppsett av tekniske spesifikasjoner og matriser for vurdering av tilbud.

De fleste er helt eller delvis enige i at innkjøpsguiden var nyttig (79 prosent) og at de fikk gode svar på de spørsmålene de hadde angående innkjøp (87 prosent). De fleste (87 prosent) var også helt eller delvis enige i at kravene MUO stiller til innkjøpsprosessen var tydelig formidlet i guiden. Det uttrykkes også stor forståelse for de kravene som blir stilt (87 prosent).

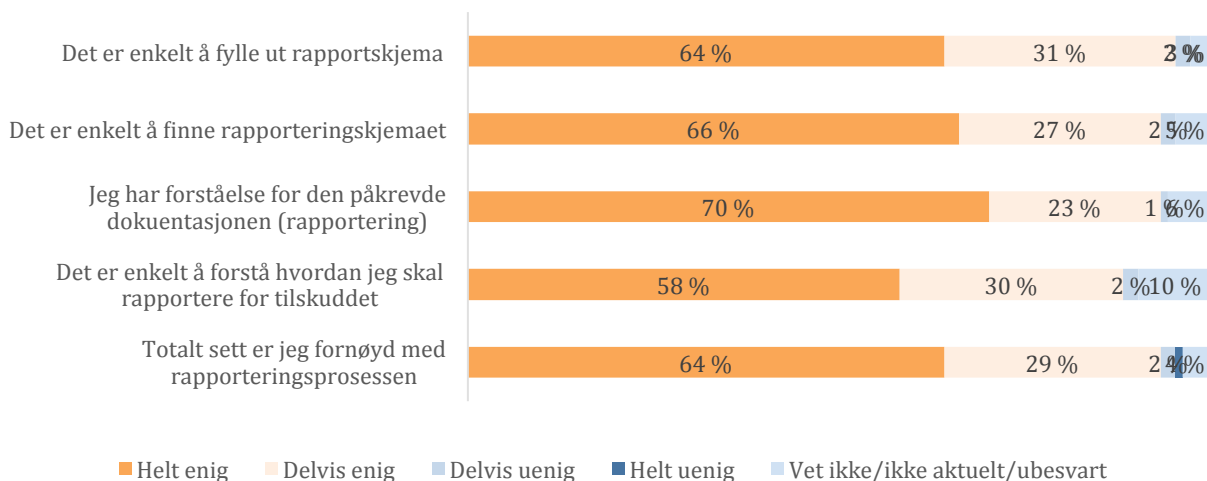
Figur 3-2: Brukertilfredshet - innkjøpsprosessen

Rapporteringsprosessen

Tilskuddsmottakere skal gi en rapport til MUO på hvordan tilskuddet er brukt før utbetaling gjøres. MUO har utarbeidet et rapporteringsskjema til dette formålet. De aller fleste er fornøyd med rapporteringsprosessen totalt sett (93 prosent). De aller fleste er også helt eller delvis enig i at det var enkelt å finne (93 prosent) og å fylle ut rapporteringsskjemaet til MUO (95 prosent). De fleste sier også at de har forståelse for de kravene MUO stiller til rapportering (93 prosent).

Figur 3-3: Brukertilfredshet - rapporteringsprosessen

3.3 Sammenligning med andre ordninger

Sammenligning med lignende tiltak er et vanlig metodisk grep ved evalueringer. Ofte brukes metoden for å sammenligne nøkkeltall for eksempel effekter, forvaltningskostnader, mv., men metoden kan også brukes kvalitativt for å identifisere andre innretninger og arbeidsmåter.

Man kan bruke mange ulike synsvinkler og parametere for å identifisere ordninger man kan sammenligne med MUO. Blant kan man vurdere ordningene ut fra:

- Hva slags tiltak som støttes (musikkfeltet, utstyr, tilpasning av lokaler, mv.)
- Bruk av objektive kriterier versus skjønn i vurderingen
- Hva slags forhold som tillegges vekt i den skjønnsmessige vurderingen

Målet med sammenligning å vurdere om forvaltningen av MUO fungerer godt ut.. I dette ligger også en vurdering av om tilskuddene når de rette aktørene og tiltakene og om forvaltningen er effektiv. Etter vår oppfatning er ikke musikkfeltet så spesielt at man ikke like gjerne kan sammenligne med ordninger for andre kunstfelt eller andre typer aktiviteter.

MUO støtter et bredt spekter av aktører fra amatører til profesjonelle. Mottakerne kan være enkeltpersoner som søker på vegne av uformelle fellesskap (typisk knyttet til øvingslokaler og –utstyr) til selskap og institusjoner med flere ansatte. Denne sammensetningen av mottakere tilsier en viss fleksibilitet i oppfølging av tilskuddene, både i form av støtte og kontroll.

Ettersom MUO forholder seg til et bredt spekter av ulike typer virksomheter, er det vanskelig å se at man kunne brukt mer objektive kriterier (for eksempel antall deltakere, øvelser, konserter eller tilhørere) i fordeling av tilskuddene; man må bruke et skjønn. I MUOs bruk av skjønn ligger en vurdering av om det aktuelle tiltaket vil være egnet til å generere mye aktivitet i form av øvelser og konserter. I tillegg skal man ved forvaltningen ta hensyn til fordeling på ulike geografiske områder.

Oppdragsgiver har nevnt Instrumentfondet som forvaltes av Norges Musikkorps Forbund som mulig sammenligningsgrunnlag for MUO. Vi mener at fordi Instrumentfondet for en stor del fordeles ut fra objektive kriterier, tiltakene som gjennomføres (kjøp av instrumenter til korps) er relativt uniforme og fordi tilskuddsmottakerne i hovedsak ikke har behov for råd om innkjøp eller opplæring i bruk og vedlikehold, har erfaringene med Instrumentfondet liten overføringsverdi til MUO. MUO kan ikke på samme måte bruke objektive kriterier basert på registerdata (medlemslister) som grunnlag for tildeling. Forskjellene mellom fondene gjør også at sammenligning av administrasjonskostnadene ikke kan tolkes som forskjeller i effektivitet. Vi har likevel tatt md Instrumentfondet i sammenligningen for å vise hvor store forskjellene er.

Vi mener derimot at Rom for kunst har en del fellestrekk med MUO, og vi vil derfor sammenligne denne tilskuddsordningen med MUO.

Rom for kunst forvaltes av Kulturrådet. Mandatet omfatter i hovedsak infrastruktur for produksjon og formidling profesjonell kunst og normalt ikke rene øvingslokaler eller andre typer arbeidsrom. Det kan også gis etablerings- utviklings- og virksomhetsstøtte til arenaer, som kan omfatte faglig og organisatorisk infrastruktur. Videre gis det ikke tilskudd til løst utstyr. Vi kan ikke

se at disse forskjellene skal være avgjørende for hvordan ordningene forvaltes. Derimot ser vi viktige fellestrekk som tilsier at ordningene kunne vært forvaltet på om lag samme måte.

Begge ordningene er åpne for en bredt spekter av tiltak og mottakere, herunder av mottakere som ikke er en del av en virksomhet med spesialisert kompetanse på utstyr og bygningsmessige tilpasninger, dvs. tiltak det kan søkes om støtte til. De som søker Rom for kunst er imidlertid profesjonelle innenfor kunstfeltet, og vil normalt ha betydelig kompetanse på den typen tiltak de søker støtte til.

Ettersom Rom for kunst er åpent for alle kunstformer, er kanskje tiltakene det søkes om støtte til enda mer heterogene enn søknadsmassen til MUO. I tillegg kommer at Rom for kunst skal vurdere søknadene ut fra kunstfaglig kvalitet, noe som trolig ofte kan være vanskeligere å dokumentere og vurdere enn "aktivitet", som vektlegges ved vurdering av søknader til MUO.

Selv om det er fellestrekk mellom MUO og Rom for kunst ved at tiltakene som det søkes støtte til er heterogene og det er begrenset bruk av objektive kriterier ved tildeling, er det ganske store forskjeller i måten forvaltningen er innrettet. Generelt er det vesentlig mindre samhandling mellom forvalter og søker i Rom for kunst enn i MUO. MUO stiller også enkelte eksplisitte krav som Rom for kunst kunne stilt, men ikke gjør. Listen nedenfor viser elementer i MUOs forvaltning som ikke gjenfinnes hos Rom for kunst:

- Tilskuddsmottaker skal innhente pristilbud/anbud
- Rådgivning og forslag til endringer i utforming av tiltak
- Opplæring i bruk av utstyr og annen kompetanseoppbygging

Rom for kunst har heller ikke eksplisitt krav om egenandel, men det heter i veiledningen at "Kulturrådet fullfinansierer normalt ikke prosjekter, og det forutsettes at søker budsjetterer med andre finansieringskilder."

Videre har ikke Rom for kunst obligatorisk krav om innhenting av pristilbud, men det heter at søknaden skal vedlegges "Dokumentasjon av kostnader, dersom dette ikke fremgår av budsjett og/eller i søknadsskjema (for eksempel oversikt/liste over pristilbud fra entreprenør, arkitekt e.l., med navn på tilbyder og vare/tjeneste. Kopi av tilbudsdokumentene trenger ikke legges ved)."

Selv om Rom for kunst ikke kommer med forslag til utforming av tiltak, er det ofte en del dialog før søknadene leveres. Kulturrådet sier at før søknadsfristen er det ofte kontakt med søkere. Kulturrådet rådgir ofte søkerne, som regel ikke på byggetekniske løsninger etc., men på hva som må være på plass i forkant av en søknad, for eksempel tillatelser om bruksendringer og andre godkjenninger, organisasjonsform, hva som må være med i søknaden, mv.

Etter at søknaden er mottatt, kan man si at Rom for kunst sier ja eller nei til søknaden slik den er utformet, mens MUO i større grad går i dialog med søker og gir råd både om selve søknaden og om tiltaket som tenkes gjennomført.

Vi kan ikke se at forskjeller i ordningenes nedslagsfelt (hvem som kan få støtte og til hva) alene kan forklare forskjellene i hvordan forvalterne arbeider. Mange av tiltakene som MUO støtter ligner på hverandre (for eksempel øvingsrom for små grupper som spiller forsterket musikk). Det er større variasjon i tiltakene

som støttes i Rom for kunst. Dette gjør det mindre meningsfylt med kompetansetiltak innenfor Rom for kunst.

De store forskjellene i arbeidsform, gjør det lite meningsfylt å sammenligne nivået på driftskostnadene i Rom for kunst og MUO. Vi har imidlertid spurt en rekke av informantene om de mener at det ville vært fornuftig å legge om MUOs arbeidsform slik at den blir mer lik Rom for kunst, og med tilhørende overføring av ressurser fra forvaltning til tilskudd (jf. boks i avsnitt 4.4).

Tabell: Hovedtrekk i MUO, "Rom for kunst" og Instrumentfondet

	MUO	Rom kunst	Instrumentfondet
Hva slags kunstform?	Rytmask musikk	Både billedkunst, scenekunst og musikk, litteratur og tverrkunstneriske uttrykk	Korps
Målet	Gode tekniske vilkår for øving og framføring over hele landet	Styrke og videreutvikle infrastruktur og arenaer for produksjon og formidling av profesjonell kunstnerisk virksomhet.	Kjøp av instrumenter til musikk-instrumenter for skolekorps og barne- og ungdomsorkestre
Hva slags tiltak?	Utstyr, lokaler og akustiske tilpasninger	Nybygg, tilbygg, ombygging samt utvikling av nye driftsmodeller og samarbeidsmodeller	Instrumenter
Tilskuddsmottakere	Det stilles ikke krav til organisasjonsform	Det stilles ikke krav til organisasjonsform	Korps (foreninger)
Objektive kriterier for tiltak som støttes	Vektlegging av aktivitet (hvor mange konserter, deltakere i øvingsfellesskap, mv.)	Enkelte objektive eksklusjonskriterier	Skjønn basert på antall medlemmer, tidligere støtte, typer instrumenter og om korpset er nystartet
Omfang	29 mill.kr. 208 tilskudd 337 søknader	22,5 mill.kr. ¹⁵ 57 tilskudd 138 søknader	13 mill.kr. 419 tilskudd 480 søknader
Ressurser til forvaltning	4,7 årsverk (inkl. ledelse, utvalg, support og opplæring).	Ett årsverk pluss råd, ledelse og support	Ett årsverk pluss ledelse og support

¹⁵ Tallene inkluderer også 32 søknader og 8 tildelinger fra forsøksordningen Gjesteoppholdsstøtte for arenaer. Forsøksordningen er finansiert innenfor avsetningene Rom for kunst (3 millioner i 2014) og Andre formål (1 million i 2014).

3.4 Sammenligning med Sverige og Danmark

I Sverige har vi vært i kontakt med Kulturrådet. Vår informant nevner to ordninger som kan ligne MUO. Dette er "Verksamhetsbidrag till musikarrangörer"¹⁶ med en bevilgningsramme på 30 millioner i 2015, og "Verksamhetsbidrag till fria musikgrupper"¹⁷ med bevilgning på 16 millioner i 2015. Begge ordningene blir finansiert og forvaltet av det svenske Kulturrådet. Vi har sett nærmere på disse ordningene, og finner at de ikke tilsvarer MUO da de ikke gir direkte støtte til musikkutstyr og lokaler. De ligner i større grad på arrangørstøtteordningen. I Norge var det i prinsippet tanken at MUO skulle inn i arrangørstøtteordningen, og på bakgrunn av dette kan det være interessant å se litt nærmere på organisering og innretning av ordningene.

Vi finner at målet om profesjonalisering av musikkbransjen gjennom statlige tilskuddsmidler, er en av de større ulikhetene mellom MUO og de svenske ordningene. Sammenlignet med arrangørstøtteordningen er nok ikke formålet like forskjellig.

"Verksamhetsbidrag till musikarrangörer" har som mål å fremme mangfold, kvalitet og innovasjon, samt annen verdifull utvikling av det uavhengige kulturområdet. Ordningen er målrettet mot arrangørene. Ordninger er mer fleksibel enn MUO, med tanke på at den kan dekke ulike utgifter for arrangøren, og ikke er bundet opp til utstyr.

En annen viktig forskjell er at det innenfor ordningen kan det gis støtte til aktiviteter av en profesjonell karakter. Det heter blant annet at «Det statliga stödet för arrangörer inom musikområdet bör sikta på att säkerställa ett professionellt musikkiv av hög kvalitet och skapa möjligheter till arbetstillfällen för yrkesverksamma musiker.» Det heter også at det ikke kan gis støtte til aktiviteter som allerede har offentlige oppdragsgivere. Ordningen er med dette rettet inn mot det profesjonelle segmentet av musikkbransjen som har mulighet til å kunne drive privatfinansierte midler. I så måte er ikke fordelingen på sjanger det viktigste, men søkers potensial til utvikling.

Det er også andre kriterier knyttet til tilskuddet som er av betydning. Hensyn til den geografiske fordelingen, og at aktiviteter rettet mot ulike målgrupper. Det skal også jobbes for en balansert aldersstruktur av medlemmene. Tilskuddet skal også utvikle mangfoldet av musikalske ressurser i landet.

---

¹⁶ <http://kulturradet.se/sv/bidrag/musik/Information-till-sokande-av-arrangorsstod/>

¹⁷ <http://kulturradet.se/sv/bidrag/musik/Fria-musikgrupper/>

”Verksamhetsbidrag till fria musikgrupper” er også rettet mot profesjonelle søkere. Det heter at «Verksamhetsbidrag kan sökas av en professionell musikgrupp eller ensemble med omfattande och kontinuerlig verksamhet för produktionskostnader som resulterar i konserter och andra publika framträdanden.» For uprofesjonelle grupper (les: startups, midlertidige formasjoner og grupper med lavere aktivitet) refererer Kulturrådet til «turnébidrag till fria musikgrupper». Her støttes med andre ord ikke teknisk utstyr, men heller mulighet muligheten for å dra på turne.

Vi har også vært i kontakt med Live Musikk Sverige. Informanten der informerer oss om at det ikke finnes noen nasjonalt tilskudd for midler til øvingslokaler eller utstyr. I Sverige er det i hovedsak studieforbundene som tilbyr øvingslokaler. Forbundene får støtte både fra kommuner, fylker (landsting) og staten for å drive voksenopplæring. De fleste av forbundene har basis i religiøse eller politiske foreninger, men det finnes også foreninger uten livsynstilknytning. De får betalt bl.a. basert på aktivitet. Musikkøvinger utgjør en stor del av den samlede virksomheten i forbundene. Det er ganske gode vilkår for forbundenes tilbud av øvingslokaler. Forbundene eier eller leier lokalene. Konkurransen mellom forbundene har bidratt til at det de fleste steder er et godt tilbud av øvingslokaler, og vanligvis til moderate priser.

Vi mener at studieforbundene gir Sverige utgangspunkt som er såpass ulikt Norges at sammenligning med Sverige ikke er egnet til å belyse hvordan tiltak på dette området bør innrettes i Norge.

Vi har også vært i kontakt med Dansk live i Danmark. Danmark hadde en form for musikkutstyrsordning, men denne ble nedlagt på 90-tallet. Denne ordningen ble drevet av Statens Musikråd i Danmark, hvor PA-anlegg og miksepulter blev utlånt til spillesteder fra en statlig instrumentbank. Begrunnelsen for nedleggelsen var at det var en forholdsvis dyr ordning, og den hadde store administrasjonsutgifter. Det var hovedsakelig musikkskolene som mottok instrumenter, og musikkskolene er først og fremst kommunenes anliggende. I dag er det musikkskolenes eget ansvar å skaffe relevante instrumenter.

4 Drøfting

Vi vil her drøfte ulike sider ved MUO og forvaltningen av ordningen. Drøftingen er basert på materialet gjengitt tidligere i rapporten.

Problemstillingene som drøftes er dels hentet fra oppdragsbeskrivelsen, men vi har også valgt å løfte fra enkelte andre temaet.

4.1 Interne retningslinjer for forvaltningen

I økonomireglementet i staten stilles det krav til forvaltning av tilskuddsordninger. Kravene gjelder for bevilgende myndighet, for eksempel Kulturdepartementet. Som nevnt, gjelder ikke økonomireglementet organisasjonen MUO. Vi mener hovedprinsippene i reglementet for tilskuddsforvaltning stiller krav som er sunne uavhengig av virksomhetens organisasjonsform. Vi har derfor brukt disse reglene som et utgangspunkt for vurdering av MUOs forvaltningssystem. Kravene er

1. Mål og målgruppe for ordningen. Det skal tydeliggjøres hva staten ønsker å oppnå med tilskuddsordningen. Det skal også presiseres hvilken målgruppe en tar sikte på å nå.
2. Kriterier for måloppnåelse. Det skal oppgis krav til opplysninger som skal belyse måloppnåelsen. Opplysningene innhentes fra tilskuddsmottaker eller på annen måte.
3. Tildelingskriterier, herunder beregningsregler. Det skal fastsettes kriterier for å avgrense hvem som omfattes av ordningen. Det skal også fastsettes kriterier som gir grunnlag for å beregne støttebeløp til den enkelte. Kriteriene kan være objektive eller skjønnsmessige.
4. Oppfølging og kontroll. Det skal fastsettes regler for kontroll med opplysninger som legges til grunn for tildelingen, og for kontroll av opplysninger som inngår i etterfølgende rapportering (bruk av midler, resultater).
5. Evaluering. Evalueringens frekvens og omfang vil avhenge av risiko og hvor vesentlig den enkelte ordningen er.

Vi mener at punktene 1, 3, 4 og 5 klart er oppfylt, dels gjennom tildelingsbrev til MUO og i form av MUOs utforming av tilskuddsforvaltningen. Denne evalueringen sikrer at også punkt 5 må sies å være oppfylt.

Formålet med MUO er å sikre tilgang til øvingslokaler over hele landet og gode tekniske vilkår for fremføring av rytmisk musikk. Innenfor dette målet, prioriteres tiltak bl.a. ut fra hvor stor aktivitet som understøttes. MUO får rapport knyttet til gjennomføring av tiltak. I tillegg er MUO fra 2012 blitt bedt om å rapportere aktivitetstall (i aggregert form) til KUD (tidligere til Kulturrådet) som en del av sin årlige rapportering og søknad om statstilskudd. MUO har derfor siden 2012 årlig innhentet aktivitetstall fra tilskuddsmottakerne. Disse gjengis også (i aggregert form) i årsmeldingen. I tillegg lager MUO oversikter over hva slags

tiltak som har fått tilskudd, fordelingen av disse på fylker, mv. Vi mener at også punkt 2 er oppfylt.

Vi har i intervjuene også tatt opp spørsmål om bruken av utstyr og lokaler etter tildeling og behov for styrking av kontroll på dette området. MUO gir tilskudd både til privatpersoner (på vegne av uformelle grupper), frivillige organisasjoner (foreninger), kommersielle selskaper og kommuner. MUO stiller vilkår omkring bruken av det utstyret og de lokalene det gis tilskudd til, men det er ingen systematisk kontroll av om bruken samsvarer med vilkårene. Særlig når det gjelder tilskudd til utstyr for en uformell gruppe (typisk band som inngår et øvingsfellesskap) kan vi se en fare for at utstyret misbrukes, for eksempel ved at individer tar hånd om utstyret slik at det ikke lenger kommer fellesskapet til nytte. I slike tilfeller vil det ikke være formelle kollektive eierrettigheter eller noe revisjon eller tilsyn som bidrar til å begrense misbruk.

NMR er de eneste som har uttrykt en bekymring på dette området. Vi har spurt en rekke av informantene om de kjenner til tilfeller av misbruk av utstyr finansiert av MUO. Ingen kjenner til slike tilfeller. Selv om vi ser svakheter ved dagens ordning, mener vi at når ingen kan nevne tilfeller av misbruk, kan neppe misbruk ha et omfang som kan rettferdiggjøre et kontrollsystem med tilsyn.

4.2 Relevans

Med relevans mener vi om innretningen av MUO er egnet til å oppfylle målet tilskuddsordningen, dvs. om tilskudd til musikkutstyr og akustiske tiltak er egnet til å stimulere til aktivitet.

Det er i all hovedsak intervjuene som har belyst dette temaet. Vi viser til gjengivelsen av disse i avsnitt 3.1.2.

Med unntak av Kulturrådet og Klassisk, var det ingen av dem vi intervjuet som har sådd tvil om at musikkutstyr og akustiske tiltak er nyttig for å stimulere til økt aktivitet. Snarere sa flere av dem vi har intervjuet at MUOs virksomhet genererer "utrolig mye aktivitet". Flere la vekt på at MUO kan bidra til å utløse lokale midler og at kravet om at de MUO finansierer skal være åpent for alle, bidrar til fellesskap og nettverk som virker miljøskapende.

"BandOrg mener at det er riktig og viktig å bruke ressurser på godt utstyr og gode lokaler for øving og framføring. Ordningen bidrar til at de er mulig å spille i band"

Jo Tandrevold, BandOrg

4.3 Addisjonalitet og lekkasje

Med addisjonalitet mener vi om tilskuddene fra MUO sikrer gjennomføring av tiltak som ellers ikke ville blitt gjennomført. Med lekkasje mener vi om tilskuddene brukes til det som er formålet og vilkårene ved tildeling.

Det er ofte svært vanskelig å vurdere addisjonalitet, både for forvaltere som MUO og oss som evaluører.

MUO gir ikke tilskudd til tiltak som er gjennomført før søknadsfristen. Fravær av en slik begrensning ville helt klart svekket addisjonaliteten.

Søknadsskjemaet inneholder ikke informasjon som er egnet til å avgjøre om søkeren uansett vil gjennomføre tiltaket og søker MUO kun for å redusere egne utgifter. Det ligger i sakens natur at det er svært vanskelig å skaffe informasjon om søkers finansieringsevne og intensjoner.

Enkelte tilskuddsordninger utenfor musikkområdet (herunder i undervisningssektoren og barnehager) utelukker virksomheter som utbetaler utbytte. Tanken er at tilskuddene ikke skal lekke ut som eierinntekt. Det er imidlertid ikke slik at alle som får tilskudd fra MUO og tar ut utbytte alternativt ville redusert utbyttebetalingene i fravær av tilskudd fra MUO eller at de ville gjennomført tiltakene også i fravær av tilskudd. Tilskudd kan sikre lønnsomhet i tiltak som ellers ikke ville blitt lønnsomme.

Hvis man stiller krav om at det ikke skal tas ut utbytte, vil man utelukke virksomheter og tiltak som kan generere mye aktivitet. Det er også vanskelig å operasjonalisere et slikt krav. For eksempel må man enten utelukke alle søknader om tiltak i virksomheter som kan gi eierinntekt eller så må man definere for hvilken periode kravet skal gjelde og ev. stille krav om at ikke eiere som også er ansatte ikke skal kunne ta ut tilsvarende lønnsøkning (til erstatning for eierinntekt).

Vi har sett på hvor stor andel av tildelingene i 2014 som gikk til søkere som var selskap med suffiks AS, ANS (ansvarlig selskap) eller DA (selskap med delt ansvar). 31 prosent av tildelte tilskudd gikk til slike selskaper.

Vi har videre sett på de to største tildelingene til selskaper i 2014: Oslo Lydproduksjon AS (2 mill.kr.) og Øveriet AS (2,75 mill.kr.). Begge tilbyr øvingslokaler i Oslo. Disse tildelingene utgjorde over halvparten av tildelinger til selskaper i 2014. Oslo Lydproduksjon AS er nystartet og har ikke lagt fram regnskap for 2014. Øveriet AS er mer etablert. Vi har sett regnskapstall for årene 2009-14 (jf. <http://www.proff.no>). Eierne har ikke tatt ut utbytte disse årene. Kanskje kan dette selskapet være eksempel på at man risikerer å tape muligheter for å støtte gode tiltak hvis man utelukker selskap fra å søke¹⁸.

MUO har gitt enkelte tilskudd til kommersielle virksomheter som tar ut utbytte. Etter vår mening er det ikke slik at tilskudd til tiltak hos kommersielle virksomheter som tar ut utbytte ikke vil kunne ha effekt, selv om virksomheten har lønnsomhet som mål og tar ut utbytte. Tilskudd fra MUO kan gjøre at tiltak som ikke ville blitt lønnsomt uten tilskudd, blir gjennomført. Vi har sett på søknader fra en stor og lønnsom kommersiell virksomhet som har fått tilskudd fra MUO. Verken i søknaden eller i begrunnelsen for å gi tilskudd argumenteres det for at tiltaket som støttes ikke ville blitt gjennomført uten tilskudd. MUO har

---

¹⁸ I et intervju med Oslo musikkråd framheves Øveriet AS som et av relativt få øvingssteder sentralt i Oslo. <http://www.ballade.no/sak/kulturen-blir-skjovet-ut-av-sentrum/>

imidlertid opplyst at den aktuelle søkeren har sendt om lag samme søknad over flere år, noe som indikerer at søkeren ikke uten videre ville gjennomført tiltaket uten tilskudd.

Vi har spurt mange av dem vi har intervjuet om de kjenner til eksempler på at tilskudd fra MUO eller utstyr eller lokaler finansiert med bidrag fra MUO er blitt brukt i strid med vilkårene. Ingen har sagt at de kjenner til slike eksempler. Vi mener ut fra dette at lekkasje ikke kan være noe nevneverdig problem i forbindelse med MUO.

4.4 Effektivitet

Spørsmålet om effektivitet i forbindelse med MUO dreier seg om man får mye utstyr/tiltak ut av de midlene som bevilges av Kulturdepartementet. Det er naturlig å del spørsmålet opp i to:

- Er forvaltningen effektiv?
- Får man mye utstyr/tiltak ut av tilskuddene?

Selv om man til en viss grad kan behandle spørsmålene hver for seg, mener vi det er grunn til å tro at endring i ressursbruk på forvaltning kan gi ringvirkninger på effektiviteten i bruk av tilskuddene. Vi vil først drøfte de to spørsmålene hver for seg.

MUO brukte i fjor 4,7 årsverk. Hvis man inkluderer direkte utgifter knyttet til utbetaling av tilskudd¹⁹ utgjorde forvaltningskostnadene vel 5,7 mill.kr. Man kan sammenligne dette med Kulturrådets forvaltning av "Rom for kunst". Vi finner at det ikke er entydig hvilken av ordningene som har høyest kostnader per sak. Dette avhenger av om man regner kostnader per søknad eller per tildeling (jf. vedlegg 1). Men vi mener det er såpass store forskjeller mellom måten ordningene forvaltes på og i hva slags aktører som søker og hva de søker om, at vi ikke vil legge sterk vekt på sammenligning av kostnader.

Men forskjellene i arbeidsmåte gir grunnlag for å stille spørsmål om MUO bør endre sin arbeidsform slik at de blir mer lik Rom for kunst. Kulturrådet gir lite rådgivning og gir enkle begrunnelser for vedtak i forbindelse med Rom for kunst. Det er vanligvis ingen dialog mellom Kulturrådet og søkerne. Søkerne får avslag eller tilslag på det de har søkt om. MUO gir råd og foreslår ofte at søkerne modifierer sin søknad, for eksempel når det gjelder valg av utstyr eller utforming av tiltak. Hvis MUO hadde valgt å behandle søknadene på samme måte som Rom for kunst, ville ressursbruken på saksbehandlingen blitt betydelig redusert. I tillegg tilbyr MUO opplæring. Det gjør ikke Rom for kunst.

I intervjuene med bransjeorganisasjonene har vi spurt om

"Gitt at MUOs driftskostnader kunne blitt redusert med vel 3 mill.kr. og at tilskuddene kunne blitt økt tilsvarende ved å kutte ut dialog, veiledning og opplæring, mener du det ville vært fornuftig ressursbruk?"

---

¹⁹ I regnskapet står denne posten under "Tilskudd"

Vi vil bemerke at etter at MUO ble kjent med spørsmålet, har de argumentert for at det ikke ville vært mulig å redusere driftsutgiftene så mye som vi har indikert, selv om de hadde endret arbeidsform.

I intervjuene var det ingen av dem vi spurte som mente at den alternative modellen med mindre dialog og rådgivning ville vært bedre enn dagens arbeidsform. Flere pekte på at MUO forbedrer prosjektene gjennom veiledning og at MUOs kontakt med musikklivet gjør at "de er veldig på" og at kompetanseoppbyggingen er veldig nyttig. Vi viser også her til at intervjuene og brukerundersøkelsene peker klart i retning av at MUO rådgivning og opplæring blir høyt verdsatt.

Vi mener det er grunnlag for å konkludere at MUO ikke bør endre arbeidsform etter modell av Rom for kunst.

Intervjuene tyder også nærmest entydig på at MUO blir godt forvaltet. Som tidligere nevnt, er vi (og musikkrådet) skeptiske til addisjonalitet ved tildeling til lønnsomme kommersielle virksomheter.

Enkelte er også skeptiske til kravet om innhenting av pristilbud/anbud. Vi vil bemerke at hvis MUO gir tilskudd til statlige eller kommunale institusjoner, omfattes bruken av tilskuddsmidlene og annen finansiering av lov om offentlige anskaffelser. Aktører i privat sektor omfattes ikke av disse reglene, men MUO har valgt å uforme krav om innhenting av pristilbud også for private. Vi mener at det normalt vil være fornuftig å innhente konkurrerende pristilbud for å redusere risikoen for unødige dyre tiltak. MUO har de senere årene fått tilbakebetalt om lag 2,5 mill.kr. eller nær 10 prosent av tilskuddene som bevilget. Disse tilbakeføringene reflekterer nesten i sin helhet at tiltak er blitt billigere enn budsjettert (og ikke at tiltakene er kansellert). MUO mener at innhenting av pristilbud er viktig for å oppnå disse tilbakeføringene. Selv om det er en viss misnøye med kravet om innhenting av pristilbud blant enkelte mottakere, mener vi at hovedinntrykket er at dette er et rimelig krav.

4.5 Fordeling på sjangre

I oppdragsbeskrivelsen heter det at i evalueringen "*skal det legges vekt på om fordeling av midlene ivaretar alle sjangre i tilstrekkelig grad*".

Spørsmålet gjelder de sjangrene som MUO skal dekke.

Vi har ikke selv forsøkt å definere operasjonalisere hva en «riktig» fordeling mellom sjangrene er. Mulig indikatorer kan være antall utøvere, antall konserter, publikumstall, utgivelser, salgstall, mv. Men andre vil kanskje si at det er viktig å sikre at alle sjangre slipper til, slik at de ulike sjangrene bør få om lag like mye tilskudd.

Verken MUO eller andre forsøker å lage oversikter som viser hvordan tilskuddene fra MUO fordeler seg på sjangre.

Vi har omgått problemet med å definere "riktig fordeling" ved å basere evalueringen av dette spørsmålet på vurderinger hos våre informanter. Det er

bare eierorganisasjonene i MUO som er spurt om dette. Vi har stort sett ikke spurt om hvilke kriterier informantene mener er relevante for å vurdere om fordelingen er rimelig.

Intervjuene gir et nærmest entydig inntrykk av at aktørene er lite opptatt av fordelingen på sjangre, at det er bred støtte for å samarbeide på tvers av sjangre, og at mye av det MUO gir tilskudd til brukes av musikere innenfor flere sjangre. Ingen av eierorganisasjonene har kommet med innsigelser mot MUOs fordeling på sjangre, mellom øvings- og framføringslokaler eller ulike typer aktører. Heller ikke de regionale kompetansesentrene har kritisert fordelingen.

Sammensetning av styret og fordelingsutvalget i MOU kan tenkes som et virkemiddel for å sikre at alle sjangre ivaretas. Informantene i MUOs administrasjon og styrende organer har i intervjuene indikert at de ikke har vært særlig opptatt av hvilke sjangre medlemmene i styre og fordelingsutvalg har bakgrunn fra. CV'ene til disse medlemmene viser at flere av dem ikke har noen klar tilknytning til sjangre, og heller ikke alltid til musikkbransjen, men snarere fra kulturledelse. Enkelte har uttalt at ved sammensetning av styrende organer, har det vært lagt vekt på geografisk tilhørighet. Videre har det vært viktig å sikre at det er kompetanse på lydteknikk i fordelingsutvalget.

4.6 Forvaltes MUO godt?

Vi mener at MUO i all hovedsak forvaltes godt. Hovedbildet av vurderingene fra brukere og aktører i musikklivet er langt mer positivt enn det vi har sett i evaluering av andre organisasjoner.

Vi har brukt kravene i økonomireglementet i staten som utgangspunkt for vurdering av MUO. Forvaltningen framstår den som svært ryddig. Selv om vi har bemerkninger til manglende kontroll med bruk av utstyr og lokaler finansiert av MUO, mener vi at det ikke er hensiktsmessig å endre dagens praksis.

Som nevnt i avsnitt 4.3, mener vi det kan være grunn til å vurdere å stramme inn kravene til addisjonalitet og å bygge inn en vurdering av addisjonalitet som et kriterium i behandling av søknader.

Videre mener vi at styret tidligere burde ha bygget ned egenkapitalen (jf. omtale i avsnitt 2.3). MUO skal ikke være et fond eller selskap, og skal derfor som hovedregel dele ut tilskudd samme år som de får bevilgningene. Også Kulturrådet og Kulturdepartementet burde tatt initiativer på dette området tidligere.

Vi har også vurdert om MUO burde valgt en forvaltningsform med mindre kontakt med søkerne, mottakerne og musikklivet. Selv om dette kunne redusert driftsutgiftene, er det ingen støtte for en slik endring blant de som organiserer aktører som bruker MUO, og vi vil derfor ikke foreslå en slik endring i arbeidsformen til MUO.

MUO driver ikke bare opplæring til dem som får tilskudd, men også med kompetanseoppbygging for bransjen med generelt. Videre har MUO etablert de to prosjektene Lydprosjektet og Fagutviklingstiltak. Vi oppfatter at disse tiltakene er i samsvar med målet for MUO, at like tiltak er etterspurt i musikklivet og at

MUOs bidrag blir verdsatt. AKKS har også nevnt at MUO, som en av svært få aktører, arbeider spesielt for kompetanseoppbygging av kvinner på akustikk og lydutstyr.

4.7 Bør MUO utvides til å omfatte alle sjangre?

MUO dekker i dag "rytmisk musikk". Kor, korps og klassisk er sjangre som ikke dekkes av MUO. Avgrensningen innebærer at tilskudd ikke vil gis hvis tiltaket ikke i hovedsak støtter opp under rytmisk musikk. Det er åpent for at lokalene og utstyret også brukes av musikere fra andre sjangre, og det er ikke uvanlig at dette skjer.

Vi mener at spørsmålet om utvidelse til andre sjangre kan deles inn i to:

1. Er det den type tiltak som MUO bidrar til høyt prioritert for sjangrene som ikke dekkes i dag eller bør disse sjangrene heller støttes med andre tiltak?
2. Hvis slike tiltak er høyt prioritert, bør de gjennomføres innenfor MUO eller i en annen organisering?

Spørsmål 2 drøfter vi senere i forbindelse med organiseringen av forvaltningen av hele musikkutstysordningen.

Vi mener intervjuene klart tyder på at også de andre sjangrene har behov for den typen tiltak som MUO støtter. Det er særlig øvingslokaler, og i mindre grad konsertlokaler, som det er behov for. Intervjuene tyder også på at slike tiltak er høyt prioritert. Trolig er det rom for økt samarbeid mellom kor, korps og aktører innenfor folkemusikk om lokaler. Dette er sjangre som oftest spiller/synger akustisk og ofte i store ensembler. I tillegg finnes det utøvere i disse sjangrene og ny musikk som i større grad har sammenfallende behov med utøvere innenfor rytmisk musikk og som med fordel kan samarbeide med disse.

Vi mener derfor at alle musikkshangre bør få tilgang til tilskudd tilsvarende MUO. Vi er usikre på hvilken virkning dette vil ha for søknadsvolumet til MUO; Det er et betydelig oppdemmet behov for øvingslokaler, særlig for kor og korps. Potensielt kan derfor søknadsvolumet bli stort fra nye sjangre. Men før det kommer gode søknader, vil de enkelte kor og korps ha behov for å samordne seg med andre brukere av øvingslokaler og for å finansiere egenandelen. Vi har ikke grunnlag for å tallfeste dette volumet.

4.8 Plassering av forvaltningen

De aller fleste av dem vi har intervjuet tar til orde for at MUO bør fortsette som en selvstendig organisasjon og ha ansvaret for forvaltningen av ordningen.

Unntakene fra denne enigheten er Kulturrådet, NMR og BandOrg. NMR mener de selv er best egnet til å forvalte tilskudd til det frivillige musikklivet. Vi oppfatter ikke at denne holdningen primært bygger på misnøye med MUOs forvaltning, men snarere på et ønske om å redusere fragmenteringen av musikklivet og å

skape bedre samhandling mellom tilskudd til musikkutstyr og -lokaler og musikkrådets arbeid med registrering av musikklokaler og akustisk standard og musikkrådets fylkeskontorer²⁰. Videre peker NMR på at de har en betydelig forvaltningsvirksomhet fra før.

Bandorg mener at MUO er meget godt forvaltet, men også at NMR har musikkrådet er godt forvaltningsmiljø. Musikkrådet har gjort en kjempejobb med måling av lydforhold i musikkrom. BandOrg sier at hvis mandatet for musikkutstysordningen utvides til alle sjangre, er det viktig at det fortsatt blir ett samlet miljø for forvaltning av tilskuddene. Om dette miljøet bør være en egen organisasjon, slik MUO er i dag, eller en del av NMR, vil ikke Bandorg ha noen mening om. Det er argumenter som taler for begge løsningene, og det er vanskelig å veie dem mot hverandre.

I Kulturrådets budsjettsøknad til Kulturdepartementet for 2015 (jf. brev av 28.2.2014) tas det til orde for en evaluering som drøfter MUO i sammenheng med andre støtteordninger for arrangører, arenaer og teknisk utstyr på musikkfeltet og annen scenekunst.

Ledelsen i musikkseksjonen i Kulturrådet mener midler fra MUO som i dag går til arrangører for i hovedsak profesjonelle musikere og profesjonell produksjon bør vurderes overført til arrangørstøtteordningen i Kulturrådet. En bør vurdere om de substansielle midlene som går til lokaler og utstyr hos spillesteder og arrangører ville bli bedre utnyttet (til økt musikkformidling) gjennom å øke rammene for arrangørenes konsertproduksjon og mulighet for rimelig honorarnivå.

Norges Musikkorps Forbund støtter at MUO forvalter en utvidet ordning, men kan også se for seg at utvidelse kan skje gjennom en utvidelse av mandatet for Instrumentordningen.

Vi er skeptiske til tanken om å dele opp MUO. For det første er det bred enighet om at øvingslokaler som MUO deltar i finansiering av brukes av både profesjonelle musikere og amatører. Deling av tilskudd til øvingslokaler er derfor i praksis ikke mulig. Når det gjelder konsertlokaler, er det trolig et skarpere skille, men med en betydelig gråsoner av lokaler som brukes både av frivillige og profesjonelle (skillet mellom disse gruppene er heller ikke skarpt). Vi mener en eventuell deling av MUO ville skape nye samordningsproblemer i form av behov for en arbeidsdeling mellom MUO eller NMR og Kulturrådet. I den grad det er behov for en samordning av tilskudd fra henholdsvis Kulturrådet og MUO, mener vi dette bør kunne dekkes gjennom dialog.

Vi er også skeptiske til tanken om å dreie midlene over mot Arrangørstøtte. En slik dreining vil for det første være innrettet mot å ivareta den profesjonelle delen av musikkfeltet. For det andre omhandler dette kun arrangørenes behov

---

²⁰ I sin høringsuttalelse til gjennomgang av Norsk Kulturråd (jf. brev av 28.2.2014) tar Norsk musikkråd til orde for å se på muligheter for å etablere en felles organisasjon for hele kulturfeltet. I tillegg har de en prinsipiell vurdering og forslag til praktisk opprydning i fordelingen av ansvaret for ulike typer tilskudd. NMR foreslår også å flytte MUO til dem og å gjøre ordningen sjangernøytral.

og gir ikke noe svar på utøvernes behov for øvingslokaler. For det tredje er vi usikre på om arrangørene vil ha tilstrekkelig incentiv til å prioritere tiltak som ikke har direkte betydning for inntjeningen deres. Vi tenker da spesielt på tiltak som bidrar til å bedre de akustiske forholdene for ansatte, musikere og publikum. MUO har erfaring med at større arrangører ikke har prioritert å gjennomføre akustiske tiltak før de mottok støtte fra dem, noe som taler for at arrangørene ser for liten egen nytte i å bruke midler på dette.

Vi mener det er sterke grunner for at hvis det skal gis tilskudd til lokaler og – utstyr også til kor, korps og klassisk musikk, bør tilskuddene kanaliseres gjennom én ordning. Lokalene vil oftest være egnet til flere enn én sjanger, og sjangrenes behov bør ses i sammenheng.

Vi mener derfor at det bør være én musikkutstyrsordning.

Selvstendig organisasjon eller innenfor NMR

Spørsmålet er så om MUO fortsatt bør være en selvstendig organisasjon eller innlemmes i NMR. De fleste av våre informanter støtter MUO som selvstendig organisasjon. Begrunnelsen er i hovedsak at de er svært fornøyde med MUO slik ordningen og organisasjonen fungerer i dag, og at de derfor ikke ønsker endringer. Det er få som argumenterer for at MUOs selvstendighet som organisasjon er viktig for at ordningen fungerer godt. Enkelte har imidlertid vært inne på at MUOs klare mandat, styringsstruktur og avgrensning er viktig for funksjonsmåten.

Hvis MUO utvides til alle sjangre, må forvaltningsapparatet forsterkes med kompetanse og nettverk mot de nye sjangrene. Enkelte av informantene har argumentert for at NMR har mest inngrep med kor og korps, og brukt dette som argument for at MUO ikke bør legges inn under musikkrådet. Hvis MUOs mandat utvides, holder ikke dette argumentet, fordi musikkrådets kontakt med kor og korps da blir et argument for å legge MUO til musikkrådet.

I dag er flertallet av norske kor og korps medlemmer i organisasjoner som ikke er medlemmer i musikkrådet. Musikkrådet fungerer slik sett ikke så samlende som målet er organisasjonen tilsier. Vi mener dette taler for at MUO ikke bør legges inn under musikkrådet.

Det er mulig at musikkrådets fylkesavdelinger kan gi viktige bidrag også i forvaltningen av MUO, ikke minst hvis mandatet utvides til kor og korps. Intervjuene tyder på at de er liten kontakt mellom MUO og fylkesavdelingene i dag, men at MUO sender ut informasjon om nye søknadsrunder til fylkesavdelingene. Ut fra lesing av handlingsplanene til utvalgte avdelinger, får vi inntrykk av at mye av virksomheten har utgangspunkt i voksenopplæringsloven og at kontakten mot det rytmiske feltet er begrenset. Særlig hvis MUOs mandat utvides til alle sjangre, bør kontorene kunne bidra til å gjøre ordningen kjent og å hjelpe MUO med kunnskap om lokale forhold – både om mennesker, ensembler, organisasjoner og lokaler.

Intervjuene tyder på at det er bred støtte for samarbeid mellom sjangre og aktører som fyller ulike roller i musikklivet. Enkelte, og da særlig musikkrådet,

har tatt til orde for at musikklivet bør samle seg i én slagkraftig organisasjon. Vi vil ikke ta opp spørsmålet om musikklivets organisering, men er skeptiske til å bruke MUO som et virkemiddel for samling.

Vi vil også peke på at selv om det er teoretisk mulig å flytte MUO med de ansatte inn i NMR uten at dette skaper vesentlig turbulens eller endringer i bemanning og arbeidsmåter, er det alltid en stor risiko for at en flytting vil medføre uro og tilhørende kostnader i form av mistriksel, utskifting av staben, mv. Det er heller ikke gitt at det vil være noen gevinster i form av stordriftsfordeler.

Vi støtter flertallet av informanter; mulige gevinster ved flytting oppveier ikke risikoen for at en velfungerende enhet skal svekkes.

Kilder

DFØ (2007): Evaluering av statlige tilskuddsordninger

Forss, K., m. fler. (2012) Evaluering av kompetansenettverk – ”Kunskap och lärande för musikbranschen”

Løken-utvalget endelig rapport (2008): Forenklet, samordnet og uavhengig – Om behov for endringer i tilskuddsforvaltningen for kunst- og kulturfeltet

Løken-utvalget delrapport (2008): For full musikk! Om tilskuddsordningene for det rytmiske musikkområdet.

Meltevik, S. og M. R. Ervik (2014): ”Syng ut!”. Oxford Research

Musikkutstysorsordningen (2014): Årsmelding 2014

Musikkutstysorsordningen (2013): Årsmelding 2013

Musikkutstysorsordningen (2012): Årsmelding 2012

Musikkutstysorsordningen (udatert): Økonominotat

NOU 2013:4 Kulturutredningen 2014

Stortingets Innst. 14 S (2014 – 2015)

St.meld. nr. 21 (2007-2008): *Samspill – Et løft for rytmisk musikk*

Vedlegg 1: Kostnadssammenligning

Vi har gjennomført en enkel sammenligning av kostnadene i MUO og Rom for kunst, selv om vi mener at det er såpass store forskjeller mellom de to støtteordningene at en direkte tallmessig sammenligning gir lite.

Vi vil understreke at Kulturrådet ikke har fått mulighet til å kommentere beregningene eller metoden, og at vi alene er ansvarlig for anslagene.

Rom for kunst forvaltes av én saksbehandler samt et fagutvalg. I Kulturrådet er det 130 ansatte, hvorav 53 er ansatt i ledelse, kommunikasjon eller avdelingen for forvaltning og administrasjon. Dette tilsier at for hver saksbehandler (ansatte i de andre avdelingene), er det 0,7 ansatte i ledelses- og fellesfunksjoner. Kulturrådet hadde i 2014 185 mill.kr i driftsutgifter, men ut fra benevnelsen i regnskapet, ser det ut til at 39 mill.kr. ikke er utgifter knyttet til egne ansatte eller drift av utvalg og andre styrende organer. De driftsutgiftene som er holdt uten for er

- Prosjekttiltak museums- og arkivfeltet,
- Prosjekttiltak kultur- og næring og
- Vederlagsordninger, utstillingsstipend

Vi har derfor regnet en årsverkskostnad på 1,1 mill.kr. ($185-39=146$ dividert med 130). Vi anslår dermed kostnaden for forvaltningen av Rom for kunst til 1,9 mill.kr. (ett årsverk*1,1*1,7).

Vedleggstabell: Nøkkeltall for MUO og Rom for kunst

	Driftsutgift Mill.kr.	Antall søknader	Antall tildelinger	Utgift per søknad. Tusen kr.	Utgift per tildeling. Tusen kr.
MUO	5,9	351	208	16,9	27,4
Rom for kunst	1,9	138	57	13,7	33,3

Tallene tyder ikke på at MUOs kostnader er entydig høyere enn i Rom for kunst. Regner man utgift per søknad ligger MUO høyest, men regnet per tildeling ligger Rom for kunst høyest.

I tillegg kommer at MUO driver med en del tiltak innenfor opplæring og kompetanseoppbygging som burde vært holdt utenfor ved vurdering av kostnadene til søknadsbehandling.

Vedlegg 2: Oversikt over informanter

Fra MUO

Fra styret i MUO:

- Daniel Nordgård (styreleder inntil juni 2015),
- Hilde Hammer (styremedlem inntil juni 2015, deretter varamedlem),
- Kjersti Vikør (styremedlem inntil juni 2015),
- Per Gustavsén (styremedlem inntil juni 2015)

Trude Storheim, leder for tildelingsutvalget i MUO

Rhiannon Hovden Edwards, daglig leder MUO og Marte Evenrud kontor- og informasjonsansvarlig i MUO

Fra MUOs generalforsamling ("eierorganisasjoner")

Line Endresen Normann, daglig leder i Norske Konsertarrangører

Linda Dyrnes, daglig leder i FolkOrg

Siri Halstensen, daglig leder i AKKS

Gry Bråtømyr, daglig leder i Jazzforum

Jo Tandrevold i Bandorg

Agnes Kroepelien, daglig leder i nyMusikk

Hans Ole Rian, Forbundsleder i Musikernes fellesorganisasjon

Regionale kompetansesentra

Fredrik Forssman, leder i KOFOR

Karen Sofie Sørensen, daglig leder i Brak

Andre i Norge

Anderz Døving, daglig leder i Klassisk

Karl Ole Midtbø, generalsekretær, Norsk Musikkorpsforbund

Jonas Skartveit Rogne, musikkonsulent i Norsk Musikkorpsforbund, saksbehandler for Instrumentfondet

Martin Borgnes, Rådgiver støtteordninger i Norges Korforbund

Magnar Bergo, daglig leder i NMR

Preben von Der Lippe, fagansvarlig for musikkseksjonen i Norsk Kulturråd

Hilde Stenseng, seniorrådgiver i Norsk Kulturråd (saksbehandler for "Rom for kunst")

Torunn Korneliussen, rådgiver i Akershus fylkeskommune

Sverige

Jerk Sörenson, Kulturrådet

Marcus Israelsson, Musik- och Kulturföreningarnas Samarbetsorganisation

Danmark

Jakob Brixvold, Dansk Live

